

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka  
(2)\Pohl\_Frederick-05\_Chlapec\_který\_chtěl\_žít\_věčně.pdb

PDB Name: HEECHEE 05  
Creator ID: REAd  
PDB Type: TEXT  
Version: 0  
Unique ID Seed: 0  
Creation Date: 22.12.2004  
Modification Date: 22.12.2004  
Last Backup Date: 1.1.1970  
Modification Number: 0

---

Frederik Pohl  
CHLAPEC, KTERÝ CHTĚL ŽÍT VĚČNĚ  
HEECHEE 05  
Version: Palm2.0.final  
OCR: neotto2  
Corrections: 2  
PalmBookZ

---

HISTORIE HEECHEE  
Frederik Pohl

GATEWAY (1977) [česky Laser 1993]  
ZA HORIZONTEM MODRÉHO JEVU (1980) [česky Laser 1993]  
SETKÁNÍ S HEECHEE (1984) [česky Laser 1994]  
ANÁLÝ HEECHEE (1987) [česky Laser 1995]  
VÝLET NA GATEWAY (1990) [česky nevyšlo]

Když první pozemští kolonisté dorazili na Venuši (jak se píše v novele „Obchodníci z Venuše“ ze sbírky Výlet na Gateway), zjistili, že je protkaná sítí tunelů, dávným dílem návštěvníků z vesmíru, zvaných Heechee. Až na pár záhadných artefaktů byly tunely prázdné. Kdo byli Heechee, proč navštívili Venuši a kam zmizeli, nikdo nevěděl. (Neznámý vtípalík tehdy vydal tlustou knihu „Co všechno víme o Heechee“. Měla jen bílé stránky.) Při průzkumu Sluneční soustavy se Heechee nespokojili jen s Venuší. Přistáli i na Zemi, ale nejinteligentnější tu tehdy byli zakrslí chlupatí primáti druhu Australopithecus robustus.

Heechee před odletem udělali ještě něco. V jednom asteroidu vystavěli cosi jako základnu kosmických lodí. Když ji lidé náhodou objevili, také tady našli síť tunelů. Chodby byly stejně prázdné jako na Venuši, ale přesto v nich po Heechee něco zůstalo. Na povrchu byly stovky startovacích ramp a na nich funkční kosmická plavidla.

Lodi Heechee měly spoustu vynikajících vlastností a jednu nepříjemnou chybu. Létały rychleji než světlo. Řídil je automatický navigační systém, takže samy trefily do různých částí Galaxie, zřejmě těch, které Heechee zkoumali. Nikdo však nevěděl, jak zvolit trasu; jakmile loď odstartovala, mohli jste jen čekat, kam vás dopraví. K opuštěné základně Heechee, ke zbytku supernovy, k planetě očesané jinou myslící rasou – cíl mohl být kdekoli.

Ale občas – jen zřídka – skončil dlouhý let v prostoru plném zapomenutých strojů a vynálezů Heechee. Nálezy vysoko převyšovaly technologickou úroveň lidstva a tedy měly nevyčíslitelnou hodnotu.

K průzkumu této pokladnice ustavily pozemské vlády Korporaci Gateway a vyzvaly odvážlivce (jak se píše v románu „Gateway“ a dalších), aby přiletěli na asteroid a zkusili štěstí – a kuráž. Sto tisíc let staré trasy už nekončily v místech, kde by křehké lidské bytosti dokázaly přežít.

Po vydání v roce 1977 vyhrála Gateway skoro všechny ceny za nejlepší sci-fi román, včetně Huga, Nebuly, Campbellovy ceny a místních soutěží ve Francii a v Jugoslávii. Zatím byla přeložena asi do třiceti jazyků, vznikly podle ní dvě počítačové hry a v současné době se začíná pracovat na filmu.

Frederik Pohl

---

I.

V den Stanových sedmnáctých narozenin přišla jako zhruba každých šest neděl horečka. Stan byl v bytě sám a krájel zeleninu na slavnostní večeři, když ucítil tu známou, náhlou, drtivou, matoucí, vzrušující závrať, které každý říkal horečka, ale již nikdo nerozuměl. Vřiskot lidí a sirén za okny mu prozradil, že jsou na tom všichni stejně. Když horečka udeřila, stačil Stan odhodit nůž, aby se neporezal, a odpotácet se na židli, než záchvat přejde.

Lidé říkali, že je horečka strašná. Také byla. Ve stejnou chvíli zasáhla všechny lidi na Zemi a nejen na ní; rakety ve vesmíru, kolonie na Marsu a na Venuši, všichni zkolabovali ve stejnou chvíli a všude zavládl chaos a zmar. Stanoví to zase tak moc nevadilo. Spíš měl pocit, jako by ho náhle pohltila obrovská erotická noční můra. Měl dojem, že takhle asi vypadá pořádná opice. Erotická část se příliš nelišila od Stanových občasných mladických tužeb a když horečka odezněla, nepřišla po ní kocovina.

Jakmile všechno skončilo, Stan se oklepal, sebral věci rozházené po podlaze a pustil si v televizi místní zprávy, aby zjistil, jak to tentokrát dopadlo. Dost špatně. Požáry. Havárie – Istanbulští řidiči se spoléhají na bleskové reflexy a když přišla horečka, všichni bourali. Nejhorší tentokrát dopadl tanker na cestě do Zlatého rohu. Když nad sebou posádka obří lodi i obou remorkérů ztratila kontrolu, najel tanker do přístaviště výletních parníků na Starém městě a vzplál. Jako každý mladý člověk měl i Stan pochopení pro cizí neštěstí. Jen doufal, že rozruch otce nezdrží natolik, aby nestačil koupit šafrán a škeble na dušenou zeleninu. Jakmile ji nakrájel a shrnul do studené vody, pustil si tři ze svých milovaných starých desek – tentokrát Dizzyho Gillespieho, Jacka Teagardena a Firehouse Five Plus Three – a posadil se. Při čekání listoval v comicsech a přemýšlel, jestli bude otec pro změnu střizlivý dost dlouho na to, aby mu koupil dárek k narozeninám.

Vtom mu na dveře zaklepal poliš.

Přišli dva, muž a žena, a hned si podezíravě prohlédli zaneřáděný byt. „Tady žil americký občan Walter Avery?“ zeptala se žena a minulý čas jasně prozradil, co tu dělají.

Odvypřavět fakta netrvalo dlouho. Horečka udělala ze Stanova otce statistickou položku. Upadl na přechodu, kde ho přejel zmámený řidič taxi. Policajtky hned prohlásila, že taxikář za nic nemohl; horečka, vždyť víte. Stejně hned ujel. Svědkové navíc říkají, že Stanleyho otec byl opilý. Jak jinak.

Muž se nad zdrceným Stanem slitoval. „Aspoň netrpěl,“ prohlásil stroze. „Umřel hned.“

Žena byla netrpělivá. „Výrozuměli jsme vás,“ řekla. „Do půlnoci si v márnici vyzvednete tělo, jinak účtujeme každý započatý den. Sbohem.“

A odešli.

II.

Když padla vyhlídka na šafrán a mušle, vyhrabal Stan v lednici zbytek šunky a hodil ho do kastrolu k zelenině místo nich. Jakmile se voda začala vařit, sedl si, složil hlavu do dlaní a přemítal, co to znamená být americký – dobře, napůl americký – sirotek uprostřed Istanbulu.

Hned ho napadly dvě věci. Zaprvé: ten vysněný den, kdy otec konečně vystřízliví, vezme ho do Ameriky a začnou nový život, asi nepřijde. Zadruhé: nikdy proto nesežene dost peněz na studium a toužebně očekávaný let za dobrodružstvím na Gatewayi. Nikdy se nestane slavným a hrdinným prospektorem, který létá do neznámých koutů Galaxie. Neobjeví hromadu nedocenitelných artefaktů po tajemných Heechee. A nebude ani slavný, ani bohatý. Žádné z těchto zjištění Stana příliš nezaskočilo. Když ve dvanácti objevil skepsi, začal ztrácet jeden sen po druhém. Přesto zbývala alespoň teoretická možnost, že je skuteční. Teď už žádné možnosti nemá.

Teprve tehdy si dovolil plakat.

Když Stan melancholicky sklízel ze stolu, zaklepal na dveře pan Ozden.

Panu Ozdenovi mohlo být kolem sedmdesáti. Stan ho ale odhadoval spíš na stovku – šeredný seschlý stařec, holohlavý, ovšem knír měl naježený a černý jako uhel. Byl to nejbohatší člověk, jakého kdy Stan poznal. Patřil mu oprýskaný činžák, kde bydlel Stan, a dva sousední také, včetně dvou pater s bordelem. Pan Ozden byl velice pobožný a ve svých nemovitostech netrpěl pití alkoholu, pokud nešlo o nevěřícího zákazníka nevěstince. „Přijměte moji nejhlubší soustrast, mladý pane,“ zahromoval překvapivě zvuchým hlasem a dál jako vždycky šmejdil očima po bytě, zda někde nenajde zapovězenou láhev whisky. (Nikdy žádnou neobjevil, na to si Stanův otec dával pozor.) „Je to strašné neštěstí, ale cesty Boží jsou nevyzpytatelné. Co plánujete, smím-li se ptát?“

Stan už mu naléval čaj, jak to dělal jeho otec. „Ještě přesně nevím, pane Ozdene. Asi si budu muset najít práci.“

„Ano, máte pravdu,“ přitakal pan Ozden. Uždibl si sušenky z talířku a nespouštěl z mladíka zrak. „Třeba na americkém konzulátu jako váš otec?“

„Třeba.“ Stan ale věděl, že to nepůjde. Už to zkoušel. Konzulárnímu tlumočnickovi muselo být jedenadvacet.

„To by bylo skvělé,“ prohlásil pan Ozden. „Zvláště pokud vás přijmou brzy. Jak víte, zítra se platí činže a za předchozí dva týdny jste dlužní. Myslíte, že vás na konzulátu zaplatí dobře?“

„To je na vůli Boží,“ odvětil Stan tak zbožně, jako by to myslel vážně. Stařec přikývl a začal si chlapce prohlížet tak, až mu z toho bylo úzko.

„Nebo,“ nadhodil a doprovodil slovo úsměvem, v němž odhalil drahý kompletní chrup, „bych se za vás mohl přimluvit u bratrance, kdybyste měl zájem.“

Stan narovnal záda; bratranec pana Ozdena spravoval bordel. „Jako abych u něj pracoval? A co bych dělal?“

„Dobře placenou práci,“ odsekl pan Ozden. „Jste mladý a doufám zdravý? Myslím, že byste si vydělal slušné peníze.“

Stanoví se začalo v břiše převalovat něco nepříjemného. Občas viděl na střeše sousedního domu děvky, když měly čas se opalovat, a často mezi nimi bylo i pár chlapců. Zásadně byli ještě mladší než on, většinou Kurdi nebo anatolští horalové, pokud nepřijeli až z Alžíru nebo z Maroka. Nikdy nevydrželi dlouho. Stan na ně s kamarádem Tanem pokřikoval nadávky a hoši rozhodně nevypadali, že by se na ně usmívalo štěstí.

Než ale Stan stačil promluvit, pan Ozden pokračoval: „Víte, zákazníci mého bratrance nejsou jen muži. Často ho vyhledá i žena, někdy bohatá vdova, turistka z Evropy nebo z Východu, která hledá potěšení, jaké jí už manžel neposkytne.

Často pak dá bohaté spropitné, z něhož můj bratranec nechává svým lidem skoro polovinu, a navíc jim po dobu zaměstnání platí zdravotní pojištění, ubytování a příspěvek na stravu. Klientky nezřídka nejsou ošklivé. Samozřejmě,“ tady zrychlil a ztišil hlas, „přicházejí i muži.“ Vstal, aniž by vypil čaj nebo snědl celou sušenku. „Konzulát vám ale

možná dá lepší nabídku. V každém případě byste jim měl hned zavolat a uvědomit je o otcově politováníhodné nehodě. Třeba mu na účtě zůstala mzda a budete mít na činži. Přijdu zítra ráno.“

Když Stan volal na konzulát, pan Goodpastor zrovna nebyl v práci, ale jeho postarší sekretářku zpráva dojala. „Ach, Stanley! Ta strašná horečka! To pro tebe musí být hrozné! Tvůj otec byl, ehm, moc milý člověk.“ To platilo jen napůl, jak Stan dobře věděl. Jeho otec byl roztomilý, velkorysý, nespolehlivý opilec a konzulát ho zaměstnával jen díky faktu, že přes americké občanství pracoval za turecký plat. Když se Stan ostýchavě zeptal na mzdové nedoplatky, paní sekretářka byla najednou ztělesněním taktu. „Obávám se, že tu nic nezbylo, Stanley. Víte, tisknu pro pana Goodpastora výplatní pásky. Určitě tu nic nemáme. Vlastně,“ dodala trochu nesvá, „je to spíš naopak. Tatínek si v poslední době vybral pár záloh a má přečerpaný účet. To tě ale nemusí trápit, chlapče. Jistě ho nikdo nebude chtít vyrovnat.“

Stan něco podobného čekal, protože věděl, jak moc byl otec na štíru s penězi. Přesto se tím jeho problém vyostřil. Američané od něj peníze chtít nebudou, ale pan Ozden ano. Už si o ně řekl. A nějak je z něj dostane. Když pan Ozden posledně vystěhoval neplatiče, sebral mu veškeré zařízení.

Stan se rozhlédl po bytě. Velký nábytek patřil domácimu. Stejně jako povlečení a nádobí. Pan Ozden jistě zabaví otcův ošuntělý šatník. Stan měl ojetý gramofon, sbírku starých jazzových desek z Ameriky, animované příběhy z vesmíru, učebnice, něco jídla – ani všechno dohromady nájem nezaplatí. Nějakou cenu měly ještě hudební nástroje, omlácená trumpeta a bicí. Na bicí neměl pan Ozden nárok, protože nepatřily Stanovi. Nechal si je tady jeho kamarád Tan, když s nimi jeho rodiče odmítli sdílet společnou domácnost.

S tím může Stan něco dělat. Telefon zvedla Tanova maminka a rozplakala se, jakmile uslyšela o nehodě. Chvilí trvalo, než se sebrala natolik, aby Stanovi řekla, že Oltan není doma. Je v práci, ale hned mu to vyřídí a pokud pro něj mohou něco udělat...

Když domluvil s paní Kusmerogluovou, podíval se Stan na hodiny. Na návštěvu márnice měl ještě spoustu času, tak si rozložil gauč – nechťelo se mu spát v otcově posteli – a lehl si, aby se vyplakal.

Místo toho okamžitě usnul, což mu pomohlo ještě víc. O pár hodin později ho probudil Tan Kusmeroglu. Stál přímo nad ním a Stan slyšel muezzina svolávat věřící k večerní modlitbě do malé mešity za rohem. Tan mu navíc křičel do ucha a trásl jím. „Dělej, Stane, vstávej! Dědek se teď modlí a já přijel šéfovou dodávkou. Jindy svoje věci neodvezeš!“

To znamenalo, že mají nejvýš deset minut. Stan se nehádal. Naházet do dodávky bicí, trumpetu, gramofon, desky a pár dalších drobností jim ani tak dlouho netrvalo. Už jeli pryč, když si Stan vzpomněl: „Musím zajít do márnice.“

Tan na chvíličku odtrhl zrak od turistického autobusu před nimi a nákladáku ve vedlejšímu pruhu a podíval se na Stana. Měl zvláštní výraz, u něj nezvykle chápavý, a trochu zčervenál, jako pokaždé, když chtěl navrhnout nějakou rošťárnu. „To už jsem promyslel,“ prohlásil. „Tam nepůjdeš.“

„Musím identifikovat tátovu mrtvolu.“

„Ne, nemusíš. K čemu by ti to bylo? Akorát by po tobě chtěli zaplatit pohřeb a kde na to vezmeš? Ne. Pěkně se schováš.“

Stan se zeptal: „Kde?“

„U nás, vole! Můžeš spát u mě v pokoji. Nebo,“ dodal s šibalským úsměvem, „u mojí sestry, pokud chceš, ale napřed si ji budeš muset vzít.“

III.

V Kusmerogluově rodině všichni pracovali. Pan Kusmeroglu byl pomocný účetní v továrně na exportní korejská auta. Tan rozvážel do domácností železářské zboží. Jeho šestnáctiletá sestra pekla cukroví ve velkém hotelu u Bosporu. Dokonce i paní Kusmerogluová doma pro turisty navlékala korálkové náramky s verši z Koránu, když zrovna nevařila, neuklízela nebo nezašivala. Stanovi bylo hned jasné, že i přesto žijí z ruky do úst, mají strach z budoucnosti a platí si jen nejzákladnější zdravotní pojištění. Dodělat školu bylo teď pro Stana stejně nepředstavitelné jako pro Tana. A rozhodně nesměl vyžítat jeho rodinu. Musel si najít obživu.

Nebylo to snadné. Stan nemohl žádat o normální práci, protože podle tureckých zákonů nebyl občanem. Samozřejmě v tom nebyl sám. V chudém Istanbulu žily miliony ilegálů. Nebylo příliš pravděpodobné, že by se ho úřady snažily vypátrat, pokud ovšem neudělá chybu a neobjeví se v policejním hlášení.

Dobré na tom bylo, že pomalu končilo jaro. To znamenalo, že k pětadvaceti milionům obyvatel města, převážně nuzákům, přibudou každý týden dva nebo tři, snad i pět milionů turistů. Ti měli samozřejmě peníze a chtěli je utratit za památky, za jídlo, za rarity a za nefalšované Istanbuly. „Můžeš dělat průvodce,“ nadhodil u večere pan Kusmeroglu.

„Mluvíš plynule anglicky i turecky, Stanley. Vyděláš si.“

„Průvodce,“ zopakoval Stanley a tvářil se, jako by nechtěl hostitele urazit, ale jeho nápad moc nebral.

„No jistě, průvodce,“ přisadil si káráv Tan. „Táta má pravdu. Všechno, co potřebuješ o Istanbulu vědět, už umíš. Když jsme chodili do školy, pamatoval sis celý dějepis. Prostě vypusť Otomanskou říši a soustřed se na ty bláznivé byzantské císařovny, turisty stejně nic jiného nezajímá. V knihovně mají nějaké psané průvodce, aby ses měl z čeho učit.“

Stan přistoupil přímo k jádru věci. „Ale mně nedají licenci! Poliš...“

„...tě nechá na pokoji,“ doplnila nesmlouvavě Tanova matka. „Prostě se postav někam k Topkapi nebo na Velký bazar. Až uvidíš nějaké Američany bez průvodce, přátelsky jim nabídni informace. Řekni jim, že jsi Američan a že tady studuješ – to je skoro pravda, ne? A když se tě bude na něco vyptávat poliš, mluv jenom anglicky a řekni, že doklady mají tví rodiče. Modrookému blondákovi budou věřit.“

„Ale nemá americké šaty,“ podotkla Naslan.

Matka na chvíli stiskla rty a pak se usmála. „To zvládneme. Někaké mu spichneme, Naslan. Stejně je načase, aby ses naučila pořádně šít.“

Matka s dcerou použily nevyčerpatelné zásoby ztrát a nálezu v Naslanině hotelu a přešly je na Stanovu velikost.

Udělal z něj typického amerického vysokoškoláka na zahraniční stáži: volné mrkváče vypadaly jako z módního salonu, tenisky na vysoké podrážce, baseballová čapka Dallas Dodgers a tričko s nápisem „Na Gateway nebo do hajzlu“ vpředu a vzadu: „Jsem v hajzlu“. Davy turistů mohl odírat přesně jak si představoval. Ne, ještě víc. Američané, hlavní objekt jeho zájmu, nevěděli, co s penězi. Jako ten postarší pár z Riverdale v státě New York. Byli tak popletení znehodnocenou tureckou měnou, že dali Stanovi miliardu nových lir, když jim našel čisté veřejné záchodky. Velkorysé spropitné by přitom byl už milion nebo dva. Když je na omyl upozornil, trvali na tom, že si peníze zasloužil svou poctivostí. Za první týden vydělal Stan víc než Tan v železářství a skoro stejně jako Naslan. Chtěl dát všechno paní Kusmerogluové, ale ta si vzala jen polovinu. „Mladému muži se hodí nějaký ten kapitálek.“

A její dcera dodala: „Třeba se budeš chtít oženit.“ Nic takového Stan samozřejmě neplánoval, i když Naslan vypadala v pracovní minisukni a kloboučku rozhodně pěkně. Také hezky voněla. Byla to zásluha zbytků voňavek z odpadkových košů na dámách, ale na Stana přesto zabíraly. Když se večer celá rodina dívala na televizi a Naslan seděla hned vedle Stana, doufal, že není vidět, jak se mu trapně napínají kalhoty. Bylo to přirozené. Přece jen byl muž a už mu bylo sedmáct.

Také ho ovšem plně pohlcovaly jeho nemalé příjmy. Horlivě se učil celé pasáže průvodců z paměti a navíc kradmo poslouchal přednášky profesionálů. Nejlépe to šlo v Modré mešitě nebo v Aja Sofia, kde se tísnily větší hloučky turistů a v pultuctů jazyků se překřížovalo šest nebo osm průvodců. Jejich drby byly většinou zajímavější než texty knih a také daleko hutnější.

Přesto nešlo všechno hladce. V jedné uličce za kuchyněmi paláce Topkapi se na něj při čekání na své skupiny nepěkně dívali dva průvodci s povolením. Když začali oba mluvit do kapesních telefonů, aniž by z něj spustili zrak, rychle vyklidil scénu.

Ve skutečnosti měl menší strach z průvodců nebo z polišů než z možnosti, že ho najde pan Ozden. Stan nevěděl, čeho by pak byl stařec schopen. Stan by mu snad byl s to zaplatit dlužný nájem z tlustých svazků peněz nastrkaných do matrace, na níž spal s Tanem. Ale kdoví, jaký zákon porušil svým útekem? Pan Ozden o tom jistě ví všechno a Stan se od jeho činžáků držel raději dál.

Dny netrávil jen prací. Když přišel domů včas, pomáhal paní Kusmerogluové s večeří – dělala, jak je nadšená jeho nevalným kuchařským uměním – a pak se společně dívali na televizi. Paní Kusmerogluová měla ráda těžkopádné debaty, v nichž vědátoři diskutovali o podivnostech typu horečky nebo kyperské otázky. Pan Kusmeroglu dával přednost hudbě, i když ne takové, jakou by mu zahráli mládenci. Tan i Stan hlasovali pro sport a zprávy z vesmíru. Na hlasování ale došlo málokdy, protože Naslan se líbily americké sitcomy – na anglických kanálech, aby si procvičila angličtinu –, kde si šťastné party bohatých pohledných lidí užívaly života v Las Vegas, v Malibu nebo v Hamptons, a Naslan mluvila rychleji než všichni ostatní. Nikomu to nevadilo. Hlavně že byla rodina pohromadě. Opravdová rodina. Pro Stana bylo právě tohle nejlepší ze všeho, protože na vlastní rodinu si pamatoval jen mlhavě.

I když k němu byli Kusmerogluovi stále stejně milí, bubny a trumpetu hoši vytáhnout nemohli. Jednou nebo dvakrát si tedy vzali nástroje do školní tělocvičny, kde dělal nočního hlídače Tanův bratranec a kde hluk nikomu nevadil. Samozřejmě to nebylo jako dřív. Když jim bylo dvanáct a chodili do školy, měli své plány. Dali dohromady skupinu s kurdským hráčem na basové housle a nehezkou, o rok mladší pianistkou. Všichni čtyři se celé dny hádali, než vymysleli název „Stan, Tan a jejich parta“. Chtěli začít skromně hraním na narozeninách a možná na svatbách. Jakmile budou větší, přejít do klubů. Podepsat nahrávací smlouvu. Rozjet to ve velkém. Pak ale Kurda vyhodili ze školy, protože jeho otec přispíval na samostatný Kurdistan, a klavíristce maminka zakázala trávit tolik času se staršími chlapci. Příliš jim to nevadilo. Stan a Tan měli tou dobou už odvážnější sen. Vesmír. Nejzazší hranice. Touhy mladých mužů sahaly ke hvězdám.

Kdyby se jen dostali k penězům na lístek, byli rozhodnutí tam odletět, na Gateway, nebo možná na jinou planetu. Stana lákal Mars, kde měli kolonisté v plastových domech skoro pozemské podmínky. Tanovi se spíš líbily venušanské tunely, kde, kdo ví?, třeba na svého objevitele ještě čekají staré artefakty, na nichž zbohatne jako prospektor z Gatewaye. Peníze na cestu ale představovaly nepřekonatelný problém. A možná by to šlo jinak. Například Robinette Broadhead si na Gatewayi vydělal nepředstavitelné peníze a sám organizoval výpravy do vesmíru. Třeba tu současnou do Oortova oblaku, kde Heechee nechali něco úžasného, ale nikdo nevymyslel jiný způsob, jak se k tomu dostat, než pomalou lidskou raketou. Broadhead zaplatil dobrovolníky na dlouhou výpravu ze svého, možná zaplatí i dalším. Až budou Stan s Tanem dost staří. Pokud bude tou dobou ještě co objevovat.

Byly to samozřejmě dětinské sny. Stan už ani nedoufal, že se někdy vyplní. Ale přesto si je nechával zdát.

Zatím pracoval jako průvodce, žil s rodinou Kusmerogluových a nebylo to špatné. Za první měsíc našetřil víc peněz, než kdy viděl pohromadě. Jednou ho Naslan přistihla, když je přepočítával, a hned řekla: „Ty jsi boháč, Stanley! Nemáš dojem, že je načase začít trochu utrácet?“

Ostražitě se na ni podíval: „Za co?“

„Za nějaké slušné šaty, proboha! Koukni, v pátek mám volno. Táta mi nedovolí vynechat ranní modlitby, ale co kdybych tě potom vzala na nákupy?“

V pátek tedy hned zrána vyrazili autobusem do velkých supersouků a Stan nakoupil své první dospělé oblečení.

Všechno stálo daleko víc, než byl ochoten zaplatit, ale Naslan měla nos na výhodné slevy. Samozřejmě ho nutila, ať si napřed zkusí šest různých kousků, než jeden koupí. Když byl pak Stan o polovinu peněz lehčí a s plnou náručí balíků čekali na autobus, zastavilo u nich auto. „Hej, ty!“ zavolal mužský hlas.

Bylo to auto z konzulátu, na vyleštěných černých dveřích zářil znak Spojených států, z okýnka se vykláněl řidič a naléhavě na Stana posunkoval. „Nejseš ty Stan Avery, kluk Waltra Averyho? No jasně. Tak poslyš, pan Goodpastor tě hledá po všech čertech. Kde ses schovával, proboha?“

Stan se zoufale podíval na Naslan. „Já, ehm, byl jsem na návštěvě u přátel.“

Za vládním vozidlem už se dělala fronta a všichni Turci zuřivě troubili. Řidič jim ukázal prostřední prst a štěkl na Stana: „Nemůžu tu stát. Hele, pan Goodpastor pro tebe něco má. Máš aspoň nějakou adresu?“ Než Stan sesumíroval odpověď, už mluvila Naslan: „Ta se může brzy změnit, vid', Stane? Stěhuje se do vlastního,“ oznámila řidiči. „Pošlete mu to do práce. Eklekovo ložní prádlo, Zincirlikuyu, Kaya Aldero Sok číslo 34/18. Napišu vám to.“ A když řidič konečně uvolnil pruh a zmizel, uculila se na Stana. „Kdo ví, co po tobě chtějí? Třeba peníze, například na pohřeb. V té firmě mám známého předáka. Podívá se, co to je, a nikomu nepoví, co s tím udělal.“ Když ale Naslan donesla bohatě orazítkovanou obálku domů, nebyl v ní účet, ale nedůtklivý dopis od pana Goodpastora:

Milý Stanley,  
když jsme prohledali záznamy, ukázalo se, že tvůj otec nikdy nepřestal platit životní pojistku ve tvůj prospěch. Základní částka je indexovaná, takže slušně narostla. Doufám, že ti pomůže začít pořádný život.

Stan držel v jedné ruce dopis, ve druhé obálku a nechápavě se díval na pana Kusmeroglua. „Co znamená 'indexovaná'?“

„To znamená, že základní částka roste s inflací podle spotřebitelského koše. Otevři to, Stanley, může to být spousta peněz.“

Když ale Stan vytáhl z obálky zelenou vládní stvrzenku, vyplněná částka ho krutě zklamala. „No,“ řekl s nuceným úsměvem a ukázal šek rodině, „rozšoupneme se? Stačí to tak na pizzu.“

Naslan měla ale lepší oči. Vyškubla mu šek z ruky. „Hlupáku,“ vyčínila mu. „Jsi slepý? To nejsou liry, ale americký dolary! Jseš bohatý, Stane! Můžeš dělat, co se ti zlíbí. Koupit si plnou zdravotní péči. Oženit se. Rozjet firmu. Dokonce začít nový život v Americe!“

„Nebo,“ doplnil Tan, „se můžeš vypravit na Gateway, Stane.“

Stan zamžoural napřed na něj a pak na stvrzenku. Bylo to tak. Na lístek na Gateway mu to bohatě stačilo. S velkou rezervou.

Nad ničím nepřemýšlel. Roztřeseným hlasem řekl: „Za tohle tam odletíme oba, Tane. Jdeme do toho?“

IV.

Stana na asteroidu Gateway napřed rozhodilo, že tu skoro nic neváží a tak neví, kde je nahoře a kde dole. Jeho tělo se s tím nedokázalo vyrovnat jinak než silnou nevolností. Náhlá nevolnost ho dokonale překvapila, protože nikdy neměl mořskou nemoc ani kinetózu – nikdy totiž nebyl na lodi ani v letadle. Závrať mu dělala stejně špatně jako následné zvracení. Vrátné na recepci to nijak nepřekvapilo. „Nový maso,“ řekl jeden druhému a ten Stanovi rychle podal pytlík na zbytek zvratků.

Stan v tom naštěstí nebyl sám. Oba další muži ve skupině dávali stejně jako on. Jediná žena, nezdravá, křehká a mladá – měla něco s obličejem, takže levá půlka tváře vypadala menší než pravá – na tom také nebyla dobře, ale pytlík odmítla. V pořádku byl jen Tan. Proto také nesl jejich zavazadla – vlastně jen bicí, trubku a desky – a vyřizoval za Stana vstupní formality. Pak se mu povedlo všechno, včetně Stana, protáhnout bludištěm chodeb do přidělené kajuty. Stan ještě našel sílu nasoukat se do spacáku, zavřel oči a usnul.

Když se probudil, Tan stál nad ním, jednu ruku na madle, ve druhé plastovou nádobku s kávou. „Nerozlej to,“ upozornil ho. „Je to slabý, ale přece jenom kafe. Udržiš ho v sobě?“ Udržel. Vlastně měl najednou hlad. Pocit neustálého pádu už mu také tolik nevadil, i když ještě rozhodně nebyl ve své kůži.

Tana se to netýkalo. „Když jsi spal, podíval jsem se kolem, starouši,“ řekl láskyplně. „Zjistil jsem, kam se chodí jíst a kde se tu lidi baví. Z Istanbulu na Gatewayi asi nikdo není, ale narazil jsem na dalšího muslima. Jmenuje Taršíš. Je to iránský šíita, ale prima kluk. Podíval se na naše konto a říká, že nám peníze stačí na osmnáct dní, než si vybereme nějakou misi. Bohužel jich na rozpisu bůhvíproč moc není, ale něco seženeme. Musíme. Když nám dojdou peníze, deportují nás zpátky.“ Zazubil se. „Taky jsem mluvil s tou mladicí, co přiletěla s náma. Myslím, že si na ten její obličej člověk zvykne. S trochou štěstí se s ní brzo seznámím blíž.“

„Gratuluju,“ Stan se zkusmo vysoukal z pytle a chytil madlo. S beztříží se dokáže vyrovnat, ale začalo ho trápit něco jiného. „Našel jsi taky, kde se tady chodí čurat?“ zeptal se.

„Jasně. Ukážu ti to. Pak se podíváme na soupis volných misí, protože se tu nemá cenu flákat, když můžeme vydělávat těžký prachy.“

Jak Stan věděl, kdysi si každý odvážný nebo zoufalý dobrovolník mohl na Gatewayi vybrat vlastní záhadnou loď Heechee. Letěl pak tou, na kterou se zapsal. Legrační ovladače jste si nastavili, jak jste chtěli, protože nikdo netušil, co je správně. Stiskli jste dudlík „start“. A pak už jste byli na cestě nadsvětelnou rychlostí za dobrodružstvím a bohatstvím. Nebo za zklamáním a zoufalstvím, když jste u náhodně vybraného cíle nic nenašli. A často jste našli jen strašnou smrt... ale velké zisky umožňovaly jen velké riziko.

To bylo kdysi. Za ta léta se nevrátily dvě stovky lodí. Dalších pár tuctů, hlavně větší Pětky a Trojky, teď sloužilo na pravidelných trasách k obyvatelným světům jako Valhalla a Peggy nebo k čerstvé zásobě použitelných lodí na Gatewayi II. Když si mládenci prohlédli rozpis, čekalo je zklamání. Nabízely se tři nebo čtyři mise, ale všechny Jedničkou. Byli rozhodnutí letět společně a tak jim Jedničky nebyly k ničemu.

U obrazovky se nezdrželi a vyrazili rovnou za dispečerem, nevrhlým tlustým Brazilcem jménem Hector Montefiore.

Dispečer měl kancelář až u povrchu asteroidu, kde v gondolách visely lodě připravené k odletu. Chvilí je poslouchal a pak zavrtěl hlavou. „Vlezte mi na záda, chlapečkové,“ poradil jim. „Já vám nepomůžu. O misích rozhodují jiní hlavouni. Když se rozmýšlejí, počítač vyhodí let na rozpis a já jenom zapíšu jména dobrovolníků. Další velká? Jak to mám kurva vědět?“

Stan se chtěl hádat. Tan ho odtáhl. Venku na chodbě Stan zavrčel: „Něco vědět musí, ne?“

„Možná, ale neřekne nám to. Mohli bychom ho podmáznout...“

Stan se kysele zasmál. „Čím?“

„Pravda, ničím. Přesně tak, Stane. Takže jdeme.“

Odebrali se do společných prostor u osy asteroidu, aby v podniku Modré peklo probrali své možnosti nad kelímkem předražené vodové kávy. V Modrém pekle se daly nakoupit i jiné věci. Například dobré jídlo, když jste na něj měli, a nejrůznější alkohol, a hlavně se tu hrálo. Mladíci žárlivě nasávali vůni poctivých bifteků, dívali se, jak po ruletě běhá magnetická kulička, když tu se Stan zhluboka nadechl a šťouchl Tana do ramene.

„Chlape, jsme na Gatewayi! Tak se tu trochu porozhlédneme, ne!“

Porozhlédli se a skoro zapomněli, že jim ubývají peníze a mise, na jakou čekají, se stále neobjevuje. Zašli do Ústředního parku, kde rostly ovocné stromy a keře s bobulemi – kdo zaplatil, mohl si natrhat plody. Navštívili místní vodní rezervoár, zaoblený podle povrchu asteroidu, ale přesto podobný velikým jezerům pod Istanbulem. A uctivě prošli gatewayské muzeum.

Stanovi tu bylo díky příběhům, jež hlta v dětství, všechno napůl povědomé, ale vidět to na vlastní oči bylo něco úplně jiného. Vystavovali tu spoustu artefaktů z mnoha misí: modlitební věžičky, ohnivé perly, nejrůznější přístroje. Byly tu hologramy objevených planet; obdivovali Peggy s lány polí a čistými lesy; třáslí se při pomýšlení na Valhallu, údajně obyvatelnou, ale spíš podobnou Sibiři než ráji.

Z praktického hlediska byly nejzajímavější hologramy různých lodí Heechee, Jedniček, Trojek a Pětek. Některé nesly stroje, jejichž účel nikdo neznal, zvláště těch pár s kupolí z kovu Heechee, kterou se nikdy nikdo neodvážil otevřít. Mnohé byly obrněné, hlavně Trojky a Pětky. Skoro ze všech trčela pozemská čidla a kamery, dovnitř lidé namontovali police na jídlo, zásobníky kyslíku, recyklátory, všechno, co prospektor potřeboval k dlouhému letu a co se po Heechee nezachovalo.

Když přemýšleli, jak v lodích přežívali Heechee, někdo za nimi zakašlal. Byla to ta dívka s pokřiveným obličejem, co s nimi přiletěla ze Země, Estrella Pancorbová. Měla už daleko zdravější barvu a také lepší náladu. Stan překvapeně vykoktal: „Vypadáš, uh, dobře.“ Když nebereme v potaz, že ti někdo rozsednul hlavu.

Zkoumavě si ho prohlédla, ale pak přikývla na znak díků. „Čím dál líp, díky. Zbaštili mi to,“ dodala tajemně, ale neřekla, kdo jí co zbaštil. Také se nezdálo, že by chtěla v rozhovoru pokračovat; musí se učit, řekla, a hned si začala zapisovat poznámky o exponátech.

Mladíci se u ní chvíli zdrželi, ale pak ji nechali, protože bylo jasné, že o jejich společnost nestojí. Stana přesto vzrušila, protože poslední děvče přiměřeného věku viděl ještě v Istanbulu.

Cestou ven Tan nahlas přemítal: „Rád bych věděl, jak se mají naši.“ Stan pokýval hlavou. Chápal, že se Tanovi stýská. I jemu se trochu stýskalo, i když opravdový domov skoro nepoznal. „Můžeme jim napsat,“ navrhl.

Tan se otfásl a vycenil na Stana zuby v úsměvu: „A platit za vysílání? Já tedy ne. Stejně na dopisy moc nejsem. Pojď na kafe.“

V.

Uplynul den. Uplynul druhý. Na rozpisu se objevilo pár Jedniček, ale nic většího, a dokonce i Jedničky rychle zmizely. Mladíci trávili stále víc času v Modrém pekle a mlčky přemýšleli, co budou dělat, až jim dojdou peníze.

O dobré rady neměli nouzi. Staří gatewayští mazáci, mmozi ozdobení páskami za uskutečněné lety, se rádi podělili o zkušenosti. Nejprátelejší z nich byla čilá Angličanka středních let se ztrhanou tváří a neotřesitelnými názory ohledně výběru misí. „Víte, jak na lodi vypadají ovládací kola? Musíte je nastavit tak, aby na prvním vylezly dva červené proužky a na druhém žádný žlutý,“ poučovala je.

„Proč?“ zeptal se Tan a dál jí visel na rtech.

„Protože je to bezpečné! S takovýmhle nastavením se nikdy žádná mise neztratila. To mi věřte, já to musím vědět.“

Když dopila kávu, kterou z nich předtím vyrazila, Tan stiskl rty.

„Na tom možná něco bude,“ zamyslel se.

„Na tom nebude nic,“ ušklbl se Stan. „Spočítals jí fáborgy? Devět kousků! Byla devětkrát Venku a nevydělala si ani na kelímek kafe. Ne, Tane. Chceme něco méně bezpečného, ale výnosnějšího.“

Tan pokrčil rameny, jako že má Stan pravdu. „V každém případě,“ nadhodil filosoficky, „kdyby někdo z nich věděl, jak na to, pustil by se do toho sám. Jdeme se najíst.“

„Dobře,“ řekl Stan, ale hned zavrhl hlavou, protože ho něco napadlo. „Kašlu na to. Stejně nemám hlad. Navíc mám lepší nápad. Když už jsme se táhli s muzikou, co si trochu zajamovat?“

Tam zamrkal. „Tady? Vyhodí nás.“

„Možná. A možná ne, když předtím budeme trochu cvičit. Není tady moc zábavy. Cvičit půjdeme někam, kde to nebude nikomu vadit. Co do Ústředního parku?“

Stan měl pravdu, nikdo tu nebyl. Vybrali si kout se spoustou madel a dali se do hraní.

Stan neměl s trumpetou potíže, stačilo se připnout ke stěně. Tanovy bicí na tom byly hůř. Musel je svázat dohromady a pak uchytit ke dvojici madel a stejně si stěžoval, že paličky bez slušné gravitace pořádně neodskakují. Stejně jakž takž zvládl „When the Saints Come Marching In“ a o něco lépe „A String of Pearls“. Stan zrovna projížděl „Saint James Infirmary“, když Tan přestal bubnovat a chytil ho za zápěstí. „Podívej!“

Podél jezera k nim pospíchal Taršíš. Jakmile se přiblížil na doslech, zavolal na něj Tan: „Děláme moc velké kravál?“

Taršíš se chytil vzpěry a zastavil se u ní, celý zadýchaný vzrušením. „Kravál? Ne! Zrovna přišly zprávy! Neslyšeli jste? Herter-Hallová výprava našla tu věc v Oortově oblaku, je veliká, zbyla po Heechee a pořád funguje!“

Takový ruch Gateway už pár let nezažila – celá funkční družice nevidané heecheeské konstrukce, veliká jako zaoceánský parník. A vyráběla jídlo! Říkali tomu CHON, protože jídlo obsahovalo jen základní organické prvky z komet

v Oortově oblaku: uhlík, vodík, kyslík a dusík. A stroj i po těch statisících let stále pracoval. Kdyby ho dokázali navést na oběžnou dráhu kolem Země, o což se Herter-Hallová výprava už teď pokoušela, a kdyby ho dokázali krmit kometami v periheliu, lidstvo by definitivně skoncovalo s hladem!

Závistivě počítali, co to asi vynese Herter-Hallovic rodině i samotnému Robinettovi Broadheadovi, sponzoru výpravy.

„Miliardy,“ vydechl Stan a Tan ho sjel pohrdavým pohledem.

„Jenom miliardy? Za něco takového?“

„Miliardy amerických dolarů, ty vole. Spoustu miliard pro každého z nich, takže si Broadhead připiše další k těm, co už má. Vidiš, starouši, co dokáže jeden šťastnej nález?“

Tan viděl. A s ním všichni ostatní. Když se podívali na rozpis, všechny mise byly dávno zabrané. „Nezbyla tady ani Jednička! Ani prd,“ zoufal Tan. „A přitom nám každé den strhávají peníze z účtu, i když se ani nemáme kam zapsat.“

Neměli. A nic se neobjevilo ani nazítří, ani den nato a ani pak. Vytrvale vysedávali před rozpisem, ale mnoho štěstí neměli. Ukázala se Jednička, po ní ještě dvě, ale i malé lodě z monitoru hned zmizely. Když se objevilo jméno i u třetí Jedničky, Tan si povzdychl, protože patřilo jeho příteli Taršišovi. „Doufal jsem, že vyrazíme ve třech,“ rozzlobil se. „Nepočkal!“

Stan mu to neměl za zlé. Sám občas zauvažoval, že by se zapsal na Jedničku a Tana nechal na Gatewayi. Žádná se už ale neobjevila a tak si nemusel zatěžovat svědomí.

V opačném směru vládl větší ruch. Z misí se trousily dvě nebo tři lodě, všechno Jedničky a žádná nic nenašla. Pak se vrátila majestátní Pětka a ta byla úspěšná. Relativně. Nic úžasného, ale nebylo to špatné. Našli neznámého plynného obra a u něj měsíc bez atmosféry, zato s památkami na Heechee. Viděli klenutou stavbu z kovu Heechee a kolem ní něco jako traktory, ale u toho také zůstalo. Přistát nemohli. Jejich loď nebyla vybavená na manévrování ve vakuu. Za fotografie však dostali dost peněz, aby se zajištění vrátili do Cincinnati, Johannesburgu, Madridu, Ruce a Mexico City. Jejich pětka tak byla volná.

Samozřejmě ne hned. Cestou z kantýny odchytila Tana a Stana známá postarší Angličanka s devíti stužkami. „To je vaše šance, drobotino! Teď loď vyčistí, dají do ní zásoby a pošlou ji z fleku zpátky, tentokrát ale se člunem a se skafandry. Chvilku to potrvá, tak čtrnáct dní, ale počkejte si na ni! Má i dobré barvy, ale nechceme, aby to věděl každý, ne, tak potichoučku polehoučku a za chvíli jste bohatí!“ a šťastná odkvačila prozradit své tajemství komukoli dalšímu, kdo ji koupí kelímek kafe.

Za víc ostatně nestálo, zvláště když mladíci rozhodně neměli čtrnáct dní času.

Pak se nějaká Pětka bez varování objevila na rozpisu. Stanovi s Tanem ale nepomohla. Zrovna spali a když misi objevili, už byla dávno obsazená.

Horší bylo, že se každý den, každý z těch pár zbývajících dnů, objevovaly čerstvé zprávy od lidí, kteří natrefili na něco opravdu velkého, od Herter-Hallové výpravy v Oortově oblaku. Právě na orbitální továrnu přidělávali iontové rakety, aby ji postrčili na dráhu směrem k Zemi. Další zprávy: továrna na jídlo se ani nehne. Nějak dokáže tlačit stejnou silou opačným směrem, i když nezjistili jak. Pak přišli na to, že na palubě asi někdo je. Pak – zázraky se dějí! – ho našli. A byl to lidský chlapec! Navíc měl k dispozici heecheeskou loď, s níž létal z továrny na nějakou ještě větší a složitější stanici. Obrovskou, funkční, plnou nejrůznějších strojů!

Tan závistí ani nemluvil a Stan na tom nebyl o mnoho lépe. Naštvaně se usadili před rozpis, střídali se na čůrání a nespali. „Hned ta příští,“ zapřísáhl se Tan. „Ať Trojka nebo Pětka, budeme na ní!“

Stan přitakal. „To si piš! Možná nevyděláme biliony jako tihle lidé, možná ani miliardy, ale něco určitě a od tohohle monitoru nás nic nedostane...“

Ale dostalo.

Stan se zarazil v půli věty, neschopen slova. V očích ho začalo pálit. V hrdle mu vyschlo. V hlavě mu bušila krev a stěžil dokázal dýchat.

Byla to zase horečka. Ne zrovna jako posledně. Horší. Stanovi vzplálo celé tělo. Bylo mu strašně zle. Tan na tom byl stejně. Plakal, rukama si tiskl spánky a v zárodečné poloze odplouval do prostoru. Nebyla to jen nesnesitelná nevolnost. Pod záchvatem cítili známou milostnou touhu, samotu, nevyhraněný vztek...

A pokračovalo to dál a dál...

A znenadání všechno skončilo.

Stan se natáhl pro Tana a položil mu ruku na madlo. „Ježíšikriste,“ ulevil si a Tan s ním souhlasil.

„Ta stála za to.“ A pak, naléhavě: „Stane, mrkni!“

Zíral na rozpis misí. Počítače na Gatewayi dál nevzrušeně dělaly svou práci. Na monitoru visela nová nabídka:

Mise 2402 Obrněná Trojka, odlet okamžitě

„Bereme to!“ vykřikl Tan.

„Aby ne,“ přisvědčil Stan a už se zapisoval. Za chvíli se na rozpisu skvěla jejich jména:

Mise 2402 Obrněná Trojka, odlet okamžitě

Stanley Avery

Oltan Kusmeroglu

Jako ve snách se začali objímat a plácát po zádech. „Máme to!“ křičel Tan.

„A právě včas,“ řekl Stan a ukázal na rozpis. „Podívej se na to!“ Už za pár vteřin přibyl pod jejich jména ještě jeden řádek:

Mise 2402 Obrněná Trojka, odlet okamžitě

Stanley Avery

Oltan Kusmeroglu

Estrella Pancorbová

Soupis uzavřen

VI.

Sen se splnil. Stanley Avery byl opravdu v opravdové lodi Heechee a opravdu kráčet ve stopách nesmrtelných hrdinů, kteří překonali nebezpečnosti hvězdných dálav a došli bohatství a slávy na věky věkův...

„Nebo,“ zavrčel Tan, když na něj Stan vychrlil svou tirádu, „je čekala nějaká pěkně hnusná smrt. Tenhle zsranej vrak ve mně moc důvěry nevzbuzuje. Proč je pancéřovaná?“

Na druhém konci kajuty vzhledla Estrella Pancorbová od rovnání svých věcí. „Pokud mám tenhle let vydržet,“ řekla, „měli byste v mé přítomnosti mluvit anglicky.“

Tan stiskl rty. „V tomhle kutlochu budeme spolu asi pořád, ne?“ rýpl, ale Stan se rychle ozval:

„Má pravdu.“ A k dívce: „Vynasnažíme se. Jenom se divil, proč máme tak obrněnou loď.“

„Samozřejmě kvůli tomu, že můžeme doletět někam, kde by obyčejná loď nevydržela. Nemějte strach. Takových cílů je málo. Zrovna tahle Trojka byla Venku čtyřikrát, ale na žádný nebezpečný místo nenarazila. Nepodívali jste se na údaje? Všechna data jsou v počítači na stanici,“ dodala.

Výtka Tanovi na náladě nepřidala. „Nemám strach, Estrello,“ odsekl a rychle začal hledat něco ošklivého, čím by ji oplatil. Našel to. „Co to máš s obličejem?“ zeptal se.

Dlouze se na něj podívala. Jak si Stan všiml, levé víčko jí viselo níž než pravé. „Šlápl mi do něj bejk,“ odpověděla a po chvíli dodala: „Tohle bude pěkně dlouhý let.“

Jak dlouho poletí, jim nešlo z hlavy. Estrelliny výzkumy jim alespoň napověděly. „Tahle Trojka neletěla nikdy déle než osmáct dní v jednom směru,“ poučila je. „Zásoby máme na víc jak šedesát. Samozřejmě,“ dodala, „vždycky barvičky nepřečtou správně, ale delší cesta to nebude. V půli uvidíme.“ To věděl každý, samozřejmě i Stan. Gatewayští prospektori nespouštěli zrak ze zlaté spirály, která trochu poblikávala, protože právě ona rozhodovala o jejich životě a smrti. Když změnila barvu, byli v půli a pseudogravitace, která je dosud táhla k zádí, je vlekla na opačnou stranu.

Tehdy bylo načase počítat. Pokud do té doby posádka nespotořebovala ani čtvrtinu zásob vzduchu, vody a jídla, bylo jasné, že jí vydrží i na zbytek cesty a na návrat. Pokud snědla víc, nevydržela.

Všichni tři žili, jedli a spali namáčkani v jediné malé kajutě, o nic větší než koupelnička v činžáku pana Ozdena. Stana velice mátl, že sdílí tak důvěrný prostor s děvčetem svého věku. Když šel Tan na záchod, nedíval se Stan na Estrellu, protože trapný proud moči byl jasně slyšet. Museli si také zvyknout na své pachy, hotovou přehlídku. V Trojce nebylo kde cvičit a tak jim Gateway na cestu zabalila hlavně vlákniny. Stan se snažil pouštět větry nenápadně, Tan prděl nahlas a vždycky se přitom tlemil. Estrella mu nevěnovala pozornost.

Zvláštní bylo, že čím častěji se Stan díval Estrelle do pohmožděné tváře, tím normálnější mu připadala. Totéž poznal i Tan. Jednou nebo dvakrát, když byla Estrella víceméně z doslechu – na budce nebo na pryčně –, pošeptal Stanovi do ucha nějakou oplzlost. Samozřejmě turecky. V Trojce se našlo soukromí ve skutečnosti jen v přistávacím modulu, připraveném pod lodí, a ten nebyl rozhodně nijak pohodlný.

Estrella trávila většinu času s příruční čtečkou, ale třetí den se nechala přemluvit k partičce karet. Když Tana potřetí obrala o větší balík peněz, podezíravě se na ni podíval. „Říkala jsi, že jsi poker nikdy nehrála,“ zavrčel.

„Nehrála. Ale je to primitivní,“ dodala bezelstně a hned si uvědomila, že ho tím ranila. Zkusila to napravit komplimentem. „Už dřív jsem se chtěla zeptat, kde ses naučil tak výborně anglicky. Tane.“

Pokrčil rameny. „V šesti letech jsem šel na anglickou školu a chodil jsem tam až do čtrnácti, kdy jsem začal pracovat.“

Obměkčila ho a tak pokračoval o něco veseleji: „Tam jsme se skamarádili, protože nás zajímaly stejné věci. Už jako kluci jsme si na trampolíně hráli, že jsme v takovéhle lodi.“

„A nikoho nepřekvapilo víc než mě, že jsme se sem fakt dostali,“ dodal s úsměvem Stan. „Jak to bylo s tebou, Estrello?“ Sebrala karty a chvíli je beze slova míchala. Pak řekla jen: „Dělala jsem řeznici. Kdo rozdává?“

Sedmý den letu už nedokázali odtrhnout oči od spirály. Nezměnila se.

„No,“ nadhodila zvesela Estrella, „tahle Trojka si asi letí pro osobní rekord. Zásob máme dost a zejtra už třeba budeme v půlce.“

Zlatá spirála ale barvu nezměnila osmý ani devátý den. Dva dny nato Tan vzdychl, složil karty a řekl: „Měli bysme se postavit pravdě čelem. V tyhle krabici můžeme skončit navěky.“

Estrella ho poklepala na ruce. „Moc rychle se vzdáváš.“

Probodl ji pohledem. „Co ty víš? Nebylo by to poprvé! Neslyšela jsi o tom, teď si nevzpomenu na jméno, o tom starém prospektorovi, co přežil jenom díky tomu, že sežral zbytek posádky?“

„Nehádejte se,“ zaprosil Stan.

Estrella už ale byla v ráži. „Proč jsem se jenom přihlásila na let s dvěma Turkama – no, s Turkem a půl –, co se chystají žrát lidi? Předpokládám, že jste se už dohodli, koho sníte jako prvního, Tane. Mě? Protože jste oba silní a já malá? Tak poslyšte...“

Hlas se jí vytratil. V pomuchlaném obličejí se zračil úlek a pak štěstí. I Stan cítil, jak se v lodi vyměnilo nahoře a dole a spirála zjasněla. Konečně doletěli do půli cesty. Takže nezemřou, přinejmenším ne hladu.

Když se ukázalo, že přežijí, zlepšila se jim nálada. Tan obdařil Estrellu zářivým úsměvem a Stanovi turecky pošeptal:

„Možná ji přece jenom sežereme, ale samou láskou.“

Estrella ho slyšela a i v panující euforii jí ztuhl úsměv na rtech. „Tane,“ řekla, „sice nerozumím turecky, ale přesně rozumím tomu pohledu. Péro ti kouká z očí. Tak si ho schovej pro jinou. Jsem panna. Zůstala jsem panna i dřív a že to bylo těžší než tady a jako panna se taky vdám.“

„Kurvapes,“ zasténal Tan. „A já myslel, že takhle skoupý jsou jenom muslimky, ne svobodomyšlný Američanky.“

Rozhodla se, že jedna lekce stačila. „Tak sis rozšířil obzory. Přinejmenším co se týče některých Američanek. Dáme si partičku, nebo půjdeme spát?“

## VII.

Tan byl zapšklý ještě druhý den, ale zdravý kořínek se nenechal udusit. Koneckonců spolu zažívají úžasné dobrodružství. Stan viděl, jak se jeho vztah k Estrelle mění. Fajn, milenka z ní nebude. Tak tedy sestra, s tím měl Tan letité zkušenosti.

Rozhodně ale neměl zkušenosti s nicneděláním v uzavřeném prostoru. „Kdybysme si tak vzali aspoň tu pitomou muziku,“ zabručel a Stan pokrčil rameny.

„Není místo,“ připomněl.

Estrella zvedla hlavu od talíře. „Můžeme si hodit pár partiček pokeru,“ navrhla. Tan stiskl rty a zavrtěl hlavou. „Nebo,“ dodala, „si můžeme jen tak povídat. Moc toho o vás nevím. Oltane? Co jsi dělal v Istanbulu?“

Nenechal se rozptýlit. „Jezdil jsem s dodávkou,“ odpověděl kysele. „Bydlel jsem se sestřičkou u rodičů a měl jsem pět, celých pět holek, a všechny mě měly moc rády. Co ti mám ještě povídat?“

Pokývala hlavou, jako by jí jeho odpověď stačila, a otočila se na Stana. „Co ty?“

Stan se snažil ze všech sil spolupracovat. „Když se můj otec seznámil s matkou, dělal na americkém konzulátu šifranta, výborně placené místo. Máma byla Turkyně, ale křesťanka, metodistka jako on. Narodil jsem se na ambasádě v Ankaře, na americké půdě, abych měl americké občanství. Jsem jako ty.“

Musela se tomu pousmát. „To zrovna ne.“

„Myslíš ten vysoký plat? Asi ne, ale to netrvalo dlouho. Když mi bylo sedm, máma umřela a pak...“ Pokrčil rameny, protože jí nechtěl vyprávět o otcově opilství.

Tan poslouchal netrpělivě, teď vstal a protlačil se mezi nimi. „Musím na záchod.“

Stan ho vyprovodil pohledem a pak se otočil zpátky na Estrellu. „A ty?“ překřikl zurčení moči. „Ty jsi byla řeznice?“ Sáhla si na zploštělou levou lícní kost. „Ano, než se mi stalo tohle. V Montaně. Taký jsem taková směska. Otec byl z větší části Bask, máma Navajo a trochu Hopi, ale velická a silná. Ve Four Corners nebyla práce a tak odtáhli do Montany dělat v corrales. Slyšel jsi o bizoních rančích?“

„Jo. Trošku. Když jsem byl malý, četl jsem o nich. Než mě napadlo vyrazit na Gateway, říkal jsem si, že by bylo úžasný stát se kovbojem, po večerech vysedávat u ohně a hnát po prérii bizony.“

Tentokrát se už rozesmála nahlas. „Žádný bizony bys nikam nehonil, Stane. K tomu tě nepustí. Nechávací je pást bez dozoru, stejně nepotřebují nic než trávu. Když jsou dost staří na porážku, uděláš jim cestičku z něčeho, co jim chutná ještě víc. Ta je zavede rovnou do třímetrový ocelový ohrady, bizon by cokoli nižšího přeskočil. Taký běhají pěkně rychle, dobrou stovkou. Pomocníci jako moji rodiče je pak navedou do uličky, co vede na jatka. Tam je střílí porážec do hlavy takovou pistolí s pistem, co se vrátí do hlavně. Když bizon dodělá, pás ho doveze ke mně a já mu podříznu krk. Pak mu vrazím háky do zadních a zvednu na pás u stropu, aby vytekla krev, a pás ho veze do lednice. Bizon má skoro padesát litrů krve a ta, co neskončí na mně, odtéče do nádrže.“

Z přídě vylezl Tan a zatímco poslouchal, zapínal si poklopec. „No jo, Estrello,“ namítl, „ty jsi řekla, že ti bejk šlápnul na hlavu. Jak na tebe může šlápnout mrtvej bizon?“

„Nebyl mrtvej,“ odpověděla stroze.

„Ale když ho ten porážec střelil do hlavy...“

„Tohohle střelil do plecí. Když dojel ke mně, byl hodně živý a hodně naštvanej.“

„Pěkně hnusná nehoda,“ poznamenal Stan.

„Ne. Nebyla to nehoda. Udělal to schválně. Taký mu z očí koukalo péro, Tane, a když jsem s ním nechtěla do postele, řekl si, že mi dá lekci.“

Dvacátý den. Dvacátý první. Karty už nehráli, protože se nedokázali soustředit. Ani si moc nepovídali. O svých nadějích už si řekli všechno a s obavami se svěřovat nechtěli. Nervy měli napjaté jako sázkař, jehož kuň outsider se dere do vedení, ale možná ne dost rychle. Nakonec Estrella rezolutně prohlásila: „Nemá cenu se tu motat. Měli bysme naspát, co půjde.“

Stan věděl, že to je moudré. V cíli budou potřebovat všechny síly.

Ať je tím cílem cokoli.

Podle té moudré rady ale bylo těžké se zařadit. Stan usínal jen těžko a i spánek mu dlouho nevydržel. Budil se každou chvíli, počítal minuty, jedenadvacátý den skončil a začal dvaadvacátý.

To už nedokázal usnout ani jeden z nich. Každých pár vteřin se dívali na hodiny. Do krve se hádali, v kolik spirála změnila barvu a kdy přesně tedy dorazí...

A pak konečně dorazili. Spirála se vytočila.

A v té chvíli se všechny palubní přístroje zbláznily.

Údaje byly absurdní. Tvrdily, že Trojka je v moři řídké plazmy, žhavější než Slunce, plné všech druhů vražedného záření, a tehdy Stan pochopil, proč mají pancéřovanou loď.

Nenašli tu planetu plnou pokladů po Heechee. V blízkosti nebyla ani žádná hvězda. „Mizíme!“ zařval Tan a Estrella vriskla: „Ne, napřed záznamy! Fotky! Pozorování!“

Kromě toho, co už přístroje zaznamenaly, ale nebylo co pozorovat. Když Stan stiskl startovní dudlík, Estrella už nic nenamítala a tiše štkala.

Zpáteční let nebyl o nic delší než let Ven, ale jim tak nepřipadal. Měli dojem, že nikdy neskončí. Nemohli se dočkat, až budou na Gateway, ale tady je čekaly jenom špatné zprávy.

Stará Orientálka, která vylezla na jejich Trojku, sotva přistála, je poslouchala jen na půl ucha. Zajímaly ji jen záznamy z přístrojů, ale přesto nepřítomně odpověděla na pár otázek. „Ano,“ přikývla, „vletěli jste do zbytku supernovy. Heechee se o hvězdy před výbuchem zajímali. Ale mezitím některé opravdu vybuchly. Jako ta vaše. A zbyl po ní jenom mrak přehřátých plynů; dobře že jste měli obrněnou loď.“

Estrella se kousala do dolního rtu. „Myslíte, že dostaneme aspoň vědeckou prémii?“

Stařena se zamyslela. „Možná. Budete se muset zeptat Hectora Montefiora. Ale nebude to nic moc. O podobných objektech už máme spoustu údajů.“

Všichni se po sobě mlčky podívali. Stanovi se podařilo pousmát. „No, kámoši, je to, jak říkal můj otec. Když spadnete z koně, musíte hned zas naskočit.“

Žena se na ně nechápavě podívala. „Z koně?“

„Tím chce říct,“ vysvětlila Estrella, „že vyrazíme na první misi, která se namane.“

„Aha,“ řekla stařena s překvapením v hlase, „vy jste byli pryč, když se to semlelo, že jo? Neslyšeli jste to. Rozluštěli ovládání. Žádné mise už nejsou. Gatewayský výzkumný program skončil.“

VIII.

Skončil! Gateway skončila? Konec misí? Konec těch vyděšených, hrdinných prospektorů, kteří všechno vsadili na let do neznáma, aby posbírali zbytky, co po sobě dávno zanechali Heechee, než zmizeli, ať už kamkoli?

Za všechno zase mohl Robinette Broadhead. Když byla Estrella s mladíky Venku, v továrně na jídlo a nedaleké úžasné lodi vzaly věci rychlý spád. Broadhead se tam osobně vypravil. A uspěl. Cestou nejen neuvěřitelně navýšil svůj úžasný majetek o hromadu zázraků po Heechee, ale také odhalil tajemství, jak řídit jejich lodě.

Zároveň ale z Gatewayské udělal nezajímavou díru. Skončily lety bůhvíkam. Skončily vlastně všechny lety – do doby, než velké mozky, co plánovaly mise, utřídí nové informace. Mezitím nic. Všechno stálo. Haldy rádoby výzkumníků mohly jen skřípat zuby a cvičit se v trpělivosti.

V kantýně Tan nasupeně uždíboval jídlo. „Tak co budeme dělat teď?“ zeptal se.

Stan polkl sousto bezmasých lasagní. „Počkáme. Co nám zbývá jiného? Tohle nepotrvá věčně. Pořád tu jsou lodě! Dřív nebo později začnou zase létat a pak se třeba dostaneme na další misi. Na lepší! Od začátku budeme vědět, kam letíme! Možná budeme dokonce vědět, že se dožijeme i návratu!“

Tan se rozhlédl po kantýně, kde sedělo pár desítek stejně zamračených dobrodruhů. „Možná,“ připustil.

„Aspoň nám neubývají peníze,“ připomněl Stan. Gatewayská Korporace se rozhodla ukázat přívětivější tvář a do odvolání zrušila denní taxi za pobyt na asteroidu, takže jim aspoň neubýval čas.

„Ty svině si to můžou dovolit,“ zavrčel Tan.

Samozřejmě, že si to ty svině mohly dovolit. Ty svině byly Korporace Gateway a patřil jim kousek z každého nalezeného artefaktu. Korporaci vlastnily všechny vlády světa – na papíře –, ale stejně tak platilo, že vlády patří Korporaci. Po zralé úvaze se tedy Korporace rozhodla, že si může dovolit prokázat Stanovi, Tanovi a Estelle menší laskavost.

Zjistili to, když Tan se Stanem z nedostatku lepší kratochvíle srkali v Modrém pekle vodovou kávu a sledovali ostatní prospektory, jak peníze na pobyt prohrávají v ruletě. Estrella seděla vedle nich a jako vždy něco studovala na čtečce. Ke Stanovu překvapení šlo o hudbu a Estrella si při čtení mávala rukou do rytmu. „Hraješ na něco?“ zeptal se.

Zčervenala. „Trošku. Na flétnu,“ odpověděla.

„A proč jsi to neřekla dřív? Někdy bysme si mohli zahrát dohromady. Co říkáš, Tane?“

Tan ho neposlouchal, ale teď do něj strčil. „Jdu sem šéfové,“ poznamenal, když do baru vplul Hector Montefiore a další dva nebo tři stáli zaměstnanci. Tvářili se, že mají něco na srdci, a Stana nepotěšilo, že Montefiore zamířil přímo k nim. Neměl ho rád. Znelibil se mu ještě víc, když ho plácl přes rameno a Estrellu po zadku. „Gratuluju,“ zahulákal. „Tak co, už slavíte?“

„Co jako?“ zeptal se Tan.

Tlust'och se na něj překvapeně podíval. „Přece vědeckou prémii. Vy to nevíte? Tak se proboha koukněte! Kdoví, třeba se trochu rozšoupnete a koupíte mi pití!“

Na pozvání ale nečekal. Hned odešel a všichni tři se sklonili nad Estrellinou čtečkou.

V hlášení opravdu našli svá jména. „To není špatný,“ prohlásil Tan, když došli k částce.

Estrella zavrtěla hlavou. „Pro tři lidi nic moc,“ poznamenala suše. „To ti snad stačí troška peněz?“

„Ta troška mi stačí na vlastní dodávku, abych se udělal pro sebe,“ odsekl Tan.

„Když myslíš... Mně to nestačí. Netáhla jsem se tak daleko, abych ubila zbytek života v garsonce na základní péči a bez budoucnosti. Hector stejně říká, že zase začnou vypisovat mise.“

Stan se na ni zkoumavě podíval. „Jak víš, co říká Hector?“ zeptal a tónem hlasu překvapil sám sebe. Jako by z něj mluvila žárlivost.

Estrella pokrčila rameny. „Líbím se mu,“ prohlásila, jako by tím všechno vysvětlila.

„Tomu se líbí každé,“ ušklíbl se Tan. „Kluci, holky, hlavně aby našel díрку.“

Estrella ho sjela pohledem. „Na mně žádnou nenašel,“ řekla po chvíli. „Přestaňte plácet. Co chcete dělat? Vzít podíl a letět domů? Nebo počkat, až bude něco stát za to?“

Počkali. Čekání si krátili zprávami o objevech Robinetta Broadheada.

Že jich bylo požehnaně! Ti podivní pololidští tvorové nakonec nebyli Heechee, jak byl každý v skrytu duše přesvědčen. Ve skutečnosti šlo o příbuzné dávných předků člověka, zavlčených sem pro výzkumné účely. Také se našla parta živých – no, živořících – prospektorů z Gatewayské, kteří se nemohli sami vrátit. Teď polomrtví přežívali v jakémsi heecheeském stroji. Byl tu i polodivoký lidský chlapec jménem Wan a ten dokázal s pomocí nějakých mimozemských kouzel šířit své touhy a obavy po celé Sluneční soustavě a způsobovat tak horečku. A Broadhead dokonce zjistil, kam se tajemní Heechee schovali! Zakopali se v černé díře v jádru Galaxie a stále tam jsou!

Jeden div stíhal druhý. Všichni o tom mluvili – no, Stan měl dojem, že všichni kromě Estrelly. Bůhvíproč trávila stále více času se stálými zaměstnanci a stále méně s kolegy z lodi. Stanovi to vadilo. „Neměla by to dělat,“ řekl jednou vážně Tanovi. „Nemají s ní dobrý úmysl.“

Tan se hrubě rozesmál. „To záleží na tom, co je dobrý. Montefiore na to má určitě vlastní názor. A o Estrellu neměj strach,“ doporučil mu. „Ta si věneček umí pohlídat sama.“

Stan se přesto strachu nezaváhal. Říkal si, že mu do Estrelly nic není, ale stejně na ni musel myslet.

Zvenku se vrátila stará Angličanka a kromě desáté pásky si přivezla konečně i úlovek. Na planetě stejně nepřátelské jako Merkur prolezla opuštěný tunel v lehkém skafandru, který jí sice dodával vzduch, ale nechladil. Na pokraji sil našla něco – nikdo nevěděl co. Mohla to být hra, něco jako trojrozměrné go, ale v každém případě jí odměna stačila na slušný odpočinek doma v Sussexu. Před odletem dokonce mladencům koupila kávu a vyslechla si jejich shrnutí posledních zpráv. „Haj hou,“ zahýkala a uculila se jako člověk, který se o takové věci už nemusí starat, „to je pěkná taškařice, co? Tak hodně štěstí, chlapi! Nevzdávejte to. Nikdy nevíte, kdy na něco narazíte.“

Tan se zapškle díval, jak stařenka kupuje kafe všem, komu je dlužila. „O tom pochybuju,“ utrousil polohlasem.

„Pochybuješ od chvíle, co jsme přiletěli,“ odsekl Stan, i když už také přestával věřit. Mohla z toho být pořádná hádka, kdyby se ve dveřích neobjevila Estrella a nezamířila rovnou k nim.

Vyrazila k nim rozhodným a přesným odrazem od zárubně. Tan ji zachytil v letu, ale to už našla madlo a vysmekla se mu. Mračila se, ale měla skvělé zprávy. Rozhlédla se a pak zašeptala: „Chystá se mise. Velká ryba.“

Stanovi poskočilo srdce, ale Tan zůstal chladný. „Taková ta zaručená, co si Společnost nechá všechn zisk?“

„Ano,“ odvětila, „i ne. Znájí cíl, ale nic víc. Nevědí, jak dlouho se poletí, takže vypraví obrněnou Pětku s těma bazmekama, co nikdo neví, k čemu jsou, ale Broadhead tvrdí, že bez nich to nejde. Zásob bude na hodně dlouhý let, takže loď uveze jenom dva lidi. Já letím. Hledám partáka.“

Dívala se z jednoho na druhého, ale hlavně na Stana. Ozval se však Tan. „Já to nebudu,“ prohlásil. „Výletů do neznáma už mám dost.“

Stan mu nevěnoval pozornost. „Říkáš, že znájí cíl?“

Estrella se zhluboka nadechla. „Poletí za Heechee. Do jádra Galaxie, kam se na celou tu dobu zašili.“

Stan ztěžka polkl. Na Gateway lidé létali, aby narazili na něco velkého – ale na tohle?! Nesbírat zbytky, co Heechee někde zapomněli, ale vyrazit přímo za tajemnými nadbytnostmi?

Jaká může být odměna za něco takového?

Nepřemýšlel. Slyšel se, jak říká: „Letím!“ skoro dřív, než se rozhodl. Otočil se na Tana. „Podívej, místo je jenom pro dva, takže si vezmi i mou třetinu z prémie. Vrať se domů a ať se ti daří. Kup Naslan ty nejkrásnější svatební šaty, co najde.“

Pak dodal: „Ale vyřídí jí, ať na mě nečeká.“

IX.

Heecheeské Pětka měla být daleko větší než Trojka, ale tahle nebyla. Jeden kout zabíralo záhadné zařízení, které loď podle Broadheada potřebuje ke vstupu do jádra. Další pár kubíků vyplnily dárky pro Heechee – záznamy o výzkumech a artefaktech, údaje o lidském druhu, nejrůznější vymyšlenosti a nahrané poselství cizí civilizaci. S roční zásobou jídla, pití a kyslíku nebylo v kajutě k hnutí.

Pokud šlo o Estrellu, moc místa nepotřebovala. Zdržovala se na jednom místě. Skoro nemluvila. Sotva odletěli, zalezla do spacáku, chodila jen k jídlu nebo na záchod a ani při jedné příležitosti nejevila zájem o konverzaci. Když se jí Stan zeptal, jestli se něco nepovedlo, odpověděla jen: „Ano.“ Když se nabídl, že rád pomůže, zavrtěla hlavou a řekla:

„Musím se z toho dostat sama.“ A když ho zajímalo, z čeho že se musí dostat, odvětila: „Musím nějak zařídit, abych si nebyla odporná.“ Pak se nasoukala na pryčnu a zůstala zalezlá. Stan celé tři dny kypěl a hloubal.

Čtvrtý den se probudil a uviděl, že si ho Estrella prohlíží. Usadila se do nepohodlného pilotního křesla a zdálo se, že už je tam dost dlouho. Zkusmo houkl: „Nazdar?“ s otazníkem na konci.

Ještě chvíli se na něj zamyšleně dívala, pak vzdychla, řekla: „Omluv mě,“ a zmizela na toaletě.

Zdržela se dost dlouho. Když vylezla, bylo vidět, že se snažila dát dohromady. Umyla si vlasy, převlékla si prádlo.

Znovu se na něj tak dlouze nesrozumitelně podívala.

Pak řekla: „Stane. Chci ti něco říct. Budeme tu spolu dlouho a bylo by lepší všechno vyřídit na rovinu. Chceš se se mnou milovat?“

Stan v úleku vykotal první, co mu přišlo na mysl: „Nikdy jsem nebyl s pannou.“

Nevesele se zasmála. „To pusť z hlavy, Stane. Nejsem panna. Jak bych nás jinak dostala na tuhle misi?“

Stanova jediná dřívější zkušenost, když si našel dost na jednu z levnějších dívek pana Ozdena, ho umění lásky zrovna nenaučila. Estrella se nevyznala o nic lépe, ale nezkušenost nepředstavovala jediný problém. Heechee Pětku nestavěli na muchlování. Když do ní poprvé zkusil proniknout, odletěli od madel.

Experimentování ale mělo určité kouzlo a nakonec zjistili, že nejlepší bude, když se Stan přitiskne zezadu, Estrella mu zaklesne kotníky za nohy a on ji chytí oběma rukama v pase. Tak to šlo snadno.

Stále nazí se mlčky objali. Stanovi se to moc líbilo. Na tváři měl její ucho, nos ponořený do ještě neuschlých umytých vlasů. Bez jediného pohybu se za chvíli zeptala: „Budeme přátelé, Stane?“

„Aby ne,“ přisvědčil. A byli.

Když už z nich byli přátelé a navíc spolu spali, Pětka jim vůbec nepřišla stísněná. Často se dotýkali na mnoho způsobů – otřeli se o sebe cestou, pohládili se, letmo se políbili nebo polaskali, což často vedlo k dalšímu milování. Estrella se to zřejmě líbilo, Stanovi moc.

Také si povídali. O tom, co je čeká v jádru Galaxie. O Heechee a jestli tam ještě jsou. Jaké to bude, až se vrátí a dostanou neskutečnou prémie za první návštěvu u Heechee – „To budou miliardy!“ rozplýval se Stan. „Dost na dům na pobřeží jako má Robinette Broadhead, řůru sluhů a prima život, dlouhý, protože si zaplatíme plnou zdravotní péči.“

„Plnou péči,“ zašeptala zasněně Estrella.

„Jak jinak?! Nebudeme ve čtyřiceti staří a v pětapadesáti mrtví! Budeme žít dlouho, moc dlouho, a...“ tady polkl u vědomí závazku, „budeme žít spolu, Estrello.“ Z čehož logicky vyplynuly něžné polibky a ne tak něžný sex.

Měli toho na srdci spoustu, hlavně úseky někdejších životů, na něž se dříve nedostalo. Když Stan mluvil o smrti své matky a co udělala s otcem. Estrella mu vzala ruku do dlaní a políbila ji. Když vyprávěl o životě v Istanbulu, zajímalo ji to, ale když vykládal o městě samotném, o křesťanské Konstantinopoli, křížových výpravách, o Justinianovi, Theodore a cařihradském dvoře, přímo mu visela na rtech. Nevycházela z úžasu. O Byzanci nikdy neslyšela, o Římské říši, císařích, výbojích a světovládě jen pár útržků. Všechno to pro ni bylo jako úžasné mýty nebo pohádky, tím krásnější, že se opravdu staly. Pokud ovšem Stana neklamala paměť.

Stan věděl ještě méně o dějinách amerických indiánů. Ve škole ho učili jinou americkou historii. Estrella mu vysvětlila, že její předkové z matčiny strany mají vlastní dějiny. Někdy dokonce postavili velké město jako Machu Picchu, mayské stavby na jihu nebo záhadná díla Anasaziů. To ale trvalo jen do příchodu Evropanů, prohlásila s pýchou i hněvem v hlase, než indiáni přišli o půdu a často i o život, až skončili v rezervacích. „Moc toho nezbylo, Stane. Nejlepší na tom je – ale to vlastně není dobře –, že Yankeeové jsou teď stejně chudí jako my.“

Což Stanovi připomnělo nerozluštěnou hádanku. „Ale vy jste přece tak chudí nebyli, ne? Jako rodina. Když jsi měla tu... nehodu. Kdyby se to stalo Tanovi nebo každému, koho znám, určitě by z pojistky neměl na lístek na Gateway. Tos měla plnou péči nebo co?“

Rozesmála se. „Neměli jsme vůbec žádný pojištění. Ale měla jsem bráchu.“ Ten prohlásil, že porázeče zabije.

Porázečova sestra byla ale vdaná za vrchního účetního jatek. A ten zpronevěřil peníze, aby svého švagra vyplatil.

„Mělo to být bolestný za mou smrt, ale já je přechcala. Neumřela jsem. Když jsem se trochu sebrala, vzala jsem zbytek peněz a frnkla na Gateway.“

Tvářila se tak smutně, že ji Stan musel políbit, což znovu skončilo milováním. A proč ne? Byli tak trochu na svatební cestě, ne?

Dny utíkaly, deset, dvanáct, dvacet. Spali v pevném objetí a nikdy je to nepřestalo bavit. Neměli zrovna moc místa, to ne, ale univerzální kavalce měly sloužit stejně dobře zakrslému Masajovi jako tlustému Bengálci a hubení milenci se na ně snadno vešli. Někdy vyhazovali strašlivé zvuky na trumpetu a na flétnu, jindy si povíдали. Občas hráli karty nebo si četli nebo spolu prostě tiše seděli. A někdy Stan pustil nahrané poselství – kvůli němu vlastně na tenhle let vyrazili – a společně dumali, co si z něj Heechee asi vezmou.

Poselství narychlo zflíkoval bůhvídko, snad šéfové Korporace Gateway s Broadheadem za zády. Nemělo komentář.

Heechee by stejně nejspíš nerozuměli žádnému lidskému jazyku. Zvukový doprovod tvořila výhradně hudba, napřed celá Čajkovského Patetická a pak, aby bylo vidět, že lidé mají i jinou hudbu, Prokofjevova žertovná Klasická symfonie.

Většina poselství ale sestávala z obrazů. Prázdné heecheeské tunely na Venuši. Skoro stejně prázdné chodby na Gatewayi, když do nich poprvé vstoupil člověk. Prospektorská posádka opatrně leze do první Pětky. Jiná posádka, zmožená z cest, vynáší z Trojky modlitební věžičku a další udělatka. Obraz Galaxie shora a šipka u Země v Orionově spirálním rameni. Sama zeměkoule v detailu. Rychlý sled lidských měst – New York, Tokio, Londýn, Řím. Fotografie lidí v činnosti: krajinář maluje, traktorista řídí, hvězdář zírá do dalekohledu, porodníci pomáhají na svět dítěti. Pak věci, které Stan ani Estrella nikdy neviděli. Série obrázků velikého létajícího objektu, obrovské větvenové síně z modrého kovu Heechee, plné zavěšených strojů. „To bude továrna na jídlo a ta druhá věc,“ hádala Estrella. Pak vnitřní chodby a pár – tady oba zatajili dech – pochybných chlupatých tvorů, jistě Broadheadových pralidí. A nakonec znovu obrázek Galaxie s malým detailem Pětky, zřejmě té jejich, na cestě z Orionova ramene do jádra.

Když záznam dohrál, snad popáté, Stan si přemýšlivě mnul kůži v místě, kde si na Estrellino naléhání oholil mladistvé chmýří. Drželi se kolem pasu. Zívla, ona také, po něm, protože byli ospalí. Trochu se odtáhla, aby se lépe chytla, ale zůstala u něj a všimla si, že se upřeně dívá na krabice plné zásob.

„Co je?“ zeptala se.

Zasněně odvětil: „Vypadá to na dlouhý let. Nevím, jestli už někdo vůbec letěl tak daleko.“

Zkusila ho uklidnit. „Krátký lety někdy trvají dlouho a dlouhý zase chvíli. S loďma po Heechee nikdo neví.“

„Asi,“ připustil a otočil se k ní, aby ji políbil, jak to měla ráda. Zatetelila se, nastavila rty a to bylo lepší než nějaké uklidňování. Stan byl totiž s Estrellou šťastný. V polospánku o tom přemýšlel. Nikdy v životě nebyl šťastnější. Proč se trápit s délkou letu, když stejně chce letět napořád a bude spokojený, když let potrvá opravdu dlouho...

Ale netrval.

Skončil toho dne, skoro v té chvíli, když líbání přešlo v laskání, ale ještě si nestihli svléct šaty, a přilet je dost vystrašil.

Zlatá spirála je nijak neupozornila. Byla to ta druhá věc, nízká kupole, jejíž smysl jim nikdo srozumitelně nevysvětlil.

Začala vrčet a světélkovat, pak hučet, potom vrískat čím dál výš, až zvuk ani neslyšeli, a světlo zjasnělo. Pak se konečně dala do práce i spirála, postupně se rozzářila nesnesitelným jasnem, přerušným jen přebíhajícími pruhy rudé a žluté. Začala se chvět. Nebo možná se chvěla celá loď. Stan to nepoznal, protože se třásl jako nikdy předtím. Tiskli se k sobě, na spánek zapomněli...

Pak znenadání všechno zmlklo.

Estrella ho pustila a zapnula vnější kamery. Za sebou měli strašidelně flekaté modré nebe. Vpředu zářilo tolik hvězd, tak jasných a velikých, a přímo před přídílí visel veliký kovový dvanáctistěn, uprostřed každé plochy měl malou tečku. Jejich loď do jedné z nich krkolomnou rychlostí vlétla a zastavila. Než Stan s Estrellou stačili cokoli udělat, někdo zvenku otevřel průlez.

Zíralo na ně něco jako chlupatý kostlivec. „To bude asi Heechee,“ zašeptala Estrella.

Samozřejmě byl. A tak začal nejdelší, neuvěřitelně nejdelší den Stanova života.

X.

Za sedmáct let života se Stan neměl kde naučit, jak pozdravit mimozemšťana. Spolehl se na knížky z dětství. Zvedl ruce nad hlavu a zvolal: „Přicházíme v míru.“ Ve fantastických příbězích to fungovalo. Ve skutečném světě ne. Heechee v panice uskočil. Něco zahučel podivnými ústy, otočil se a utekl. „Kurva,“ ulevil si Stan. Estrella ho chytila za ruku.

„Vyděsili jsme to,“ řekla.

„To se vsadím. Mě to tedy vyděsilo pěkně!“

„Ano, ale musíme mu ukázat, že jsme přátelé. Co třeba pustit poselství?“

To vypadalo jako dobrý nápad. Stan přinejmenším neměl lepší, ale než přehrávač spustili, Heechee se vrátil. Tentokrát si ale vzal kamarády. Bylo jich šest a všichni měli kombinézy s mohutnými lusky mezi nohama. Obří suspenzory?

Posilovače? Stan nevěděl. Stvoření mezi sebou cestou vzrušeně švitořila a neplýtvala časem. Jedno srazilo Estrelle ruku od přehrávače, dvě další popadla Stana. Heechee byli překvapivě silní. A víceméně ozbrojení; pár jich mělo nože z modrého nebo zlatého kovu, některé zahnuté jako skalpel, ale vypadaly stejně nebezpečně. Zvláště když jeden Heechee přistrčil neuvěřitelně ostrý hrot své čepele Stanovi těsně před pravé oko a odtáhl ho k východu. „Nebraň se!“ křikla Estrella, také zajatá.

Nebránil se. Bez odporu se nechal odtáhnout do větší místnosti; kolem byly jen červeně protkané stěny z modrého kovu, neznámé stroje a rozestavené různé zařízení. Když překročili práh, Stan zakopl, protože se mu najednou vrátila váha. Ocitli se zase v gravitaci, možná ne tak silné, jako na Zemi, ale dost silné na to, aby padl na svého věznitele. Na poslední chvíli ucukl hlavou, aby nepřišel o oko. Heechee s nožem křikl na poplach, ale Stan nechtěl dělat potíže. Dokonce ani když je přirazili ke stěně a přivázali s roztaženými rukama na něco jako ramínka. Nebo sochy. Ať už to bylo cokoli, udrželo je to.

Věci začínaly mít spád. Přicházeli stále další Heechee a všichni vzrušeně pokřikovali. Když jeden oddíl zmizel v Pětce, druhý se za pomoci nožů pustil do svlékání zajatců. „Co to kurva vyvádíte?“ kníkl Stan, ale Heechee se mu nesnažili rozumět. Také nikterak nepolevili v díle. Každý kousek odřezaného oblečení prohledali a někam odnesli k dalšímu zkoumání.

V půli svlékání Estrella náhle vykřikla, když ji nůž škrábl do stehna. Heechee se lekl a odskočil. „Dávej bacha!“ zařval na mimozemšťana Stan, ale ani se na něj nepodívali. Ten s nožem vyštěkl rozkaz, jiný vytáhl kovový kalíšek a chytil do něj kapku krve z rány. „Jsi celá?“ zavolal Stan. Najednou v něm zlost a starost převážily nad strachem.

„Je to jenom škrábnutí,“ odpověděla a o poznání sklíčeněji dodala: „Ale musím na malou.“

Vypadalo to, že tuhle potřebu svým věznilům asi nevysvětlí. Pokud by jim to vůbec pomohlo; Heechee se o potřeby a přání svých zajatců příliš nezajímali. Do místnosti jich proudilo čím dál víc a všichni bez ustání švitořili. Když přišel jeden ve zlatem vyšívané kazajce, všichni zmlkli a pak na něj začali hulákat. Přichozí vypadal ztrhaně, jako když člověka probudíte špatnou zprávou. Poslouchal jen chvíli a pak je gestem umlčel. Štěkl něco jako rozkaz, pak zvedl k úzkým rtům kostnatou ruku a začal mluvit do věci podobné velkému prstenu.

Heechee už z Pětky vynášeli věci – rezervní oblečení, balíčky jídla a, tu nanejvýš opatrně, Stanovu trumpetu. Když ji podávali tomu s velkým prstenem, zase začali žvatlat. Předák se na chvíli zamyslel a vydal další rozkazy. Jiný Heechee trumpetu důkladně prozkoumal něčím jako stetoskopem a předal hlášení.

Za chvíli se z Pětky ozvalo škrundání a Stan rozeznal úvodní fanfáry Čajkovského Šesté. „Slyšíš, Stane? Pustili poselství!“ zvolala radostně Estrella. „Třeba se to srovná.“

Nic se nesrovnalo. Ani maličko se to nezlepšilo. Pokud Heechee v poselství něčemu rozuměli, což nebylo pravděpodobné, nijak je neuklidnilo.

Stan nevěděl, jak dlouho je tam nechali viset za účelem nejrůznějšího zkoumání. Připadalo mu to jako věčnost. Měl o sebe strach, ale ještě větší o Estrellu. Čas od času na ni houkl něco povzbudivého. Statečně mu odpovídala. „Bude to dobrý, Stane,“ řekla a pak úplně jiným hlasem: „Do prdele.“

Stan pochopil, co se stalo. I když k sobě tiskla kolena, jak to šlo, měchýř si nedal poručit. Po nohách jí stékala moč.

Heechee to velice zaujalo a jeden hned odběhl pro další kalíšek na vzorky.

Stan se styděl za milenku a měl strašný vztek na ty kruté Heechee, co mohli za její pohanu. Tak skončila první hodina toho předlouhého dne.

Pak, aniž by Stan věděl proč, se všechno velice rychle otočilo.

Heechee se zlatými výšivkami odkvačil za povinnostmi heecheeského šéfa. Teď se vrátil, důležitě funěl a rozdával rozkazy na všechny strany. Když napochodoval k Estrelle, Stan zabral za řetězy, protože čekal nějaké další darebáctví. Nedočkal se. Heechee natáhl útlé a ploché prsty a pohladil ji po tváři.

Mělo ji to uklidnit? Zřejmě ano, pochopil Stan, protože další Heechee už jim běželi sundat okovy, aniž by se šéfovi zastavila pusa. Stan neposlouchal. Trochu se potácel, protože ho od řetězů brněly nohy a gravitace byla nižší, než na jakou byl zvyklý, ale přesto došel k Estrelle. Nazí se objali a Heechee na ně blahosklonně, ale fascinovaně zírali.

„Co teď?“ zeptal se Stan vzdychu. Odpověď nečekal. A žádou ani nedostal, pokud mu neodpověděly následující události. Pospíšili k nim dva Heechee, jeden s cáry rozřezaných šatů, snad na vysvětlenou nebo jako omluvu, a druhý s heecheeskými kombinézami. Naznačoval, ať si je oblečou.

Overaly jim příliš nepadly. Lidé jsou kolem hrudníku daleko silnější než ploší Heechee. Přesto se Stan oblečený cítil lépe. Rozhodně ale nechápal, co se děje. Ne že by se jim to Heechee nesnažili vysvětlit. Brebentili, gestikulovali, pokoušeli se vyjádřit, ale bez společného jazyka se moc daleko nedostali.

„Aspoň nejsme svázání jako prase na zabíjačku,“ nadhodila Estrella s nadějí v hlase a vzala Stana za ruku. Několik Heechee si znovu přehrávalo poselství a natáčelo ho na něco jako kameru. Další Stana u průlezu do Pětky dobromyslně poplácal po zádech.

Pochopil to jako dovolení. „Tak to zkusíme,“ řekl a vešel dovnitř. Nikdo nic nenamítal, ale když Estrella uviděla, co s jejich lodí provedli, zalapala po dechu. Většina movitostí zmizela a dva Heechee zrovna dumali nad zařízením toalety. Estrella už byla ve své kůži. „Vypadněte!“ poručila jim a zamávala rukama, aby ji pochopili. Heechee chvíli brebentili a pak poslechl.

To už něco znamenalo. Toaleta byla zčásti rozebraná, ale fungovala. Když se umyli, začali se Stan s Estrellou zajímat o

další potřeby: měli hlad. Zařízení na přípravu jídel leželo v troskách, ale v krabicích vytahaných z Pětky našli suchary a vodu, a ty mohli jíst rovnou. Heechee se zájmem sledovali každý jejich pohyb.

Pak se vrátil šéf se strojkem, co vypadal jako přenosný videopřehrávač. Jeden z poskoků na něj sáhl a na monitoru se objevil obraz.

Z přístroje k nim vzrušeně a samozřejmě zcela nesrozumitelně mluvil heecheeský samec. V pozadí rozeznali vnitřek heecheeské lodi, jakou Stan ještě nikdy neviděl. Byla daleko větší než Pětka a poznali v ní jen polokoule podobné té, jaká je dostala do jádra.

Vtom Heechee na obrazovce ukázal rukou. Kamera poodjela a v záběru se objevilo ještě něco známého.

„Matičko Boží,“ zašeptala Estrella. „Není to Robinette Broadhead?“

Byl to on. Usmíval se od ucha k uchu, podával mimozemšťanovi ruku a ten ji nešikovně přijal.

Šéf se zlatou výšivkou Stana nadšeně plácal po zádech. Vypadalo to, že se omlouvá, a Stan mu gesto váhavě oplatil. Heechee měl teplé, ale kostnaté rameno a vypadalo to, že se usmívá.

„Vida,“ podivila se Estrella. „Zdá se, že jsou z nás najednou kámoši.“ Tak skončila druhá hodina jeho nejdelšího dne. Bylo dobré tu mít kamarády, ještě lepší mít jídlo, pití a toaletu a ze všeho nejvíc svobodu. Stan by se ještě rád vyspal, ale to nevypadalo příliš nadějně. Heechee se jim dál snažili něco sdělit znakovým jazykem a pozemšťané dál ničemu nerozuměli. Když přišel šéf s trubkou, Stan hned pochopil, o co mu běží. „To je trumpeta,“ oznámil. Několikrát slovo opakoval a ukazoval na nástroj, ale pak to vzdal. „Dejte to sem, ukážu vám to.“ Zahrál stupnici a pak pár taktů z Callowayovy verze „St. Louis Blues“. Heechee uskočili jako jeden, ale nakonec ho posunky ponoukali, ať hraje dál. Stan byl ale neoblomný. Zavrtěl hlavou. „Jsme unavení,“ oznámil, zavřel oči a podložil si hlavu dlaní. „Spát. Musíme odpočívat.“

Rozhovoru se chopila Estrella. Kývla na nejbližšího Heechee, odvedla ho k průlezu Pětky a ukázala na kavalce, teď svezčené. Po chvíli drmolení Heechee zřejmě pochopil, o co jde. Dva odkvačili a šéf pozemšťanům pokynul, ať ho následují. Vyšli z velké haly, která pro ně zatím představovala celý svět Heechee, a prošli za průvodcem krátkou chodbou. Stan si všiml, že stěny jsou stále z kovu Heechee, ale namísto modré prokvétají barvou růží. Zastavili se u další místnosti. Vrátný Heechee jim ukázal rozřezané spacáky a s nadějí pokynul dovnitř. Na podlaze byly vedle sebe dvě hromady čehosi. Postele? Zřejmě. Heechee za nimi zavřel dveře a Estrella hned do jedné skočila. Když ji Stan napodobil, měl spíš pocit, jako by zapadl do hromady spadaného listí. Lůžko ale nebylo nepohodlné, Stan konečně ležel a nikdo mu nebreptal do ucha.

Vděčně se natáhl, zavřel oči...

Ale jenom na chvíli.

Dveře se znovu otevřely a hned ho vzbudily. Byl to zase šéf s výšivkami, vzrušením se mu pletl jazyk, ale naléhavě jim ukazoval.

„Kčertu,“ zamručel Stan. Věci se tu mlely pěkně rychle, ale přesto oba lidé šéfa následovali. Tentokrát šli dál růžovými chodbami a pak i jednou zlatou. Zastavili se až ve velké síni, podobné té první, kde pár Heechee s brebentěním ukazovalo na přechodovou komoru.

„Asi se nám snaží říct, že sem letí další loď,“ odhadla Estrella.

„Fajn,“ zavrčel Stan. „Stejně nás mohli nechat vyspat.“

Nemuseli čekat dlouho. Za dveřmi se ozvalo skřípání kovu. Jeden Heechee chvilku sledoval barvy za dveřmi a pak je otevřel. Vešla dvojice Heechee, hned začala švitořit s ostatními, a za nimi dvě lidské bytosti.

Lidské bytosti! Také mluvily, ale jazykem Heechee. Vtom si jeden z návštěvníků všiml Stana a Estrelly. Vytřeštil oči.

„Ježíši,“ řekl nevěřičně. „Co jste u všech čertů zač?“

On sám byl jakýsi Lon Alvarez, jeden z Broadheadových osobních tajemníků, a sotva mu Stan řekl jména, luskl prsty.

„Jasně, ty děti, co odletěly z Gatewaye hned po tom objevu. Všichni si mysleli, že jste umřeli.“

„To ne,“ řekla Estrella, „jenom umíráme únavou.“ Stan ale pocítil vinu. Všichni je mají za mrtvé? Tak to řekli Tanovi i Naslan. „Můžeme se nějak spojit s Gatewayí? Rád bych hned poslal vzkaz.“

Lon Alvarez se na Stana pochybovačně podíval. „A komu?“

„Samozřejmě vedení Gatewaye,“ odsekl Stan. „Čekají tam, že o sobě dáme vědět.“

Alvarez se podíval na Heechee a pak na Stana. „Mám strach, že moc nečekají, pane Avery. Víte snad, že jste v černé díře?“

„V černé díře?“ Stan na něj vytřeštil oči a Estrella zalapala po dechu.

„Přesně tak. To je přece jádro Galaxie, ne? Veliká černá díra, co se do ní Heechee dávno schovali, a v černé díře čas dilatuje.“ Podíval se na Stana, jestli mu rozumí, a narazil na nechápavý pohled. Alvarez vzdychl. „To znamená, že tu věci běží pomaleji. V téhle je poměr asi čtyřicet tisíc ku jedné, takže venku už utekla spousta času. Kolik? No, když jsme odletěli my, mohlo to být tak jedenáct let.“

XI.

Když už toho měli Stan s Estrellou dost, odpotáčeli se zpátky na heecheeské matrace. Nemluvili; museli toho probrat strašně moc a neměli kde začít.

Estrella zabrala hned, ale Stan ne. Hlavou mu běžely počty a výsledky ho děsily. Ten chlap řekl čtyřicet tisíc ku jedné! To znamená, že každé minutě tady v černé díře odpovídá přes měsíc venku! Za hodinu uteklo pět let! Den trvá víc než století, týden...

Únava se ale nakonec prosadila. Usnul neklidným spánkem, ale ne nadlouho. Trápily ho sny. Když se probрал natolik, aby zašátral po Estrelle, byla její matrace prázdná.

Stan vstal a vydal se ji hledat. Musí ji najít. A ještě nutněji se musejí vrátit do své Pětky, pokud po zevrubné prohlídce ještě funguje, a vyrazit domů... než budou všichni známí přesvědčeni, že umřeli.

\* \* \*

Na chodbě Estrellu nenašel, i když sem odněkud doléhala spousta hlasů. Nebyla ani ve vstupní hale, plné Heechee v pilné práci. Jeden se nad ním slitoval. S veselým štěbetáním a plácáním po zádech Stana odvedl do jiné síně. Byla zatím největší a nejlidnatější, průlezem velké lodi proudily v obou směrech postavy. Průvodce Stana jemně postrčil dovnitř. Loď byla největší, jakou kdy viděl, plná lidí i Heechee. Když jeden člověk zvedl hlavu, uviděl Stan, že je to Estrella a že mluví – opravdu mluví – s Heechee. Kývla na Stana a podala mu termosku s něčím hnědým. „Je to kafe,“ oznámila radostně. „Na lodi s osadníky mají skvělou kuchyni. Dáš si?“

„Jasně,“ odvětil nepřítomně, pohled upřený na Heechee. Mimozemšťan měl texaský širák, mikinu s nápisem 'Vítejte v Houstonu' a cosi jako kovbojské boty. Podal Stanovi ruku.

„Rád vás zase vidím, pane Avery,“ řekl – anglicky! „Nepamatujete se na mne? Jsem dveřník. Když jste se slečnou Pancorbovou přiletěli, měl jsem službu v přechodové komoře.“ A hrdě dodal: „Hned jak jsme zjistili, co se děje, odletěl jsem s první expedicí Ven.“

„Rád vás vidím,“ špitl Stan. „Mluvíte výborně anglicky.“

Dveřník mávl kostnatou rukou, jako že to nestojí za řeč. „Na vaši planetě jsem strávil čtyři roky a tak jsem měl na učení spoustu času. Když pak letěla tato loď s kolonisty, vrátil jsem se domů.“ Někdo na něj naléhavě štěbetal v jazyce Heechee. Stručně odpověděl a povzdychl si. „Měl bych se vrátit do práce. Všichni ti noví lidé! Můj zástupce má všeho až nad hlavu. A taky chci vidět rodinu. Byl jsem dlouho pryč... i když oni si toho nejspíš ani nevšimli!“

XII.

Když se Stan snažil na ten dlouhý den, na těch čtyřicet tisíc dní v jediném vzpomenout, myšlenky a objevy se mu honily hlavou jako divoké včely. Bylo to moc překvapení najednou. Novou loď postavili lidé, i když za použití heecheeského pohonu. Posádku tvořili kolonisté; v jádru u Heechee se chtěli zdržet pár dnů nebo týdnů (staletí!) a pak se vrátit pro další. Dveře – tak se zdejší plovoucí přístav jmenoval – byly plné lidí z dřívějších letů; čekali na převoz na jednu z planet vhodných k osídlení. Někteří zastupovali Korporaci Gateway nebo pozemské národy a chtěli u Heechee zřídit zastupitelské úřady. Jiným se prostě nelíbil život na Zemi a tak skočili po první příležitosti dostat se ven. „Jako my, Stane,“ podotkla Estrella, když se to snažil všechno pochopit. „Jako všichni, co kdy odletěli na Gateway. Teď dostaneme, co jsme chtěli. Heechee jsou celí říční se s náma seznámit. Každý člověk, který se sem dostane, bude žít jako král.“ Pak starostlivě dodala: „Dopij kafe, miláčku. Myslím, že je v něm něco na povzbuzení. Budeš to potřebovat.“ Bylo. Povzbudilo. Po druhém hrnku únava ustoupila a Stanovi se pročistila hlava. „Co tím chceš říct, jako král?“ zeptal se.

„Tím chci říct, Stane,“ odpověděla trpělivě – možná ne tak trpělivě, protože i ji nadopovali a v očích jí jiskřilo, „že nás tu rádi vidí. Chtějí o lidech slyšet úplně všechno. Fascinuje je představa, že máme různé země a kultury a tak. Když jsem řekla dveřníkovi o chovu bizonů, prosil mě, ať odletím přednášet na jeho planetu – asi je na Zemi neviděl. Říká, že nám tu dají domov, fakt pěkně, a navíc... řekla bych, že nevědí nic ani o Istanbulu nebo o dějepise a to všechno od tebe budou chtít slyšet...“

Stan ale vrtěl hlavou. „Na to nebude čas.“ prohlásil.

Estrella se zarazila a probodla ho pohledem zpod sešitého víčka. „Jak to?“ odsekla.

„Protože se musíme touhle lodí vrátit, Estrello. Musíme se vrátit, dokud jsme zajímaví, dokud budeme první lidé, kteří se vrátili z jádra. Víš, co to znamená? Nejen vědeckou prémii – a že bude stát za to! – ale hlavně slávu! Budeme bohatí, koupíme si plnou zdravotní a všechno ostatní!“ Došla mu pára a Estrella z tváře nic nevyčetl. „Nechápeš, o co přicházíme, Estrello?“

Zamyslela se. „Plná zdravotní. Dlouhý, bohatý životy.“

Nadšeně přikývl. „Přesně tak! A čas utíká. Musíme se vrátit!“

Estrella ho vzala za ruku a přitiskla si ji k tváři. Zeptala se prostě: „Proč?“

Zamžikal. „Jak to myslíš, proč?“

„No, Stane,“ odvětila rozumně, „není kam spěchat, ne? Co bychom měli tam a nemáme tady?“

„Kamarády...“ začal, ale zavrtěla hlavou. Než pustila jeho ruku, políbila ji a pak řekla:

„Podíval ses na hodinky, miláčku? Kamarádi jsou staří, možná mrtví. Chtěl jsi žít hodně dlouho. Tady se ti to vyplní.“

Když viděla, jak se tváří, zzelelo se jí ho a přitiskla ho k sobě. „A navíc,“ dodala přesvědčivě, „jsme sem letěli dost dlouho. Když už jsme tady, můžeme se trochu porozhlídnout.“

Stan konečně našel řeč. „Jak dlouho?“

„Moc ne, když nechceš. Týden, dva...“

„Estrello! To je – kolik? Aspoň tisíc let!“

Přikývla. „Pak možná bude stát za to se vrátit.“